

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VIII.

V Ljubljani, aprila 1890.

5. zvezek.

Četrta nedelja po veliki noči.

I. Vsi gremo: v starost, grob, večnost.

Nobeden izmed vas me ne vpraša:
Kam greš? Jan. XVI. 5.

Na svetu se vse spreminja. Zvezde na nebu sučejo se okrog
osi in premičejo okrog svojega solnea. Noč spreminja se v dan in
dan v noč; zima umaknila se je zdaj pomladi, pomlad spodrinilo bo
poletje in poletje se bo umaknilo jeseni, ki bo naredila prostor spet
mrzli zimi. Kedar dežuje, pade veliko vode na zemljo, pa posije toplo
solnce in spet spuhiti v zrak, da pa pade vnovič, bodisi kot sneg ali
toča ali dež na zemljo. Drevje je bilo pred kratkim še vse golo in
žalostno, zdaj poganja, zeleni in cvete, ali ko bo minilo pol leta, bo
spet vse rujavo in žalostno. Tam po onem kamenju po Krasu stali
so nekdam krasni gozdi, zdaj pa kraljuje tam kamenita revščina. Vse
na svetu je le za nekaj časa, potem pa zginе ali se spremeni v kaj
druzega. Pa ne mislite, da se godi to le med nerazumnimi stvarmi,
ne, ampak godi se tudi med razumnimi, spreminja se tudi človek.
Tudi on se rodi, raste, dozori, potem pa se vrne telo v prst, iz katere
je vzeto, duša pa gre v večnost. Tedaj tudi človek hodi po poti, ki
mu jo je Stvarnik odločil, tudi človek je popotnik na zemlji. „Po-
potvanje, bratje, je naše življenje — mož modrih od nekdam je to
govorjenje“, pravi pesem. Vsak popotnik pa ima določen neki kraj,
kamor je namenjen: ta gre iz tuje dežele domov, oni na kako slovečo
božjo pot, tretji gre v kako mesto iskat službe itd. Predragi, kam
smo namenjeni pa mi, kam pa mi gremo?

Nekdo je srečal tujega jezdeca in ga je vprašal: „Kam greš?“ Oni pa mu odgovori: „Kamor pojde konj“ — in konj ga je zanesel na rob prepada ter se zvrnil z gospodarjem vred v brezno. Temu konju primerja pobožen mož človeško telo, jezdecu pa človeško dušo. Ako se dá človek voditi telesu, zapelja ga z dušo vred v brezno večnega pogubljenja. Na potovanji mora tedaj duša človeka voditi, ona mu kazati, kam naj gre. Ker se pa tudi duša lahko moti, ker je vsled greha um otemnel, volja k slabemu nagnena, mora zmiraj imeti pred saboj namen, katerega hoče doseči, zmiraj se popraševati: „Kam greš?“ Ker je to tako važno, sem se namenil tudi jaz odgovoriti danes na vprašanje: kam greš? ter povedati, da vsi gremo: v starost, v grob, v večnost.

Ti pa, ki si očitaj svojim učencem: *Nobeden izmed vas itd.* daj, da to vprašanje dobro prevdarimo in zapišemo globoko v srea-

I. Človek, kam greš? vprašam te danes vprvič — in ti mi odgovoriš, morda za to sam ne veš, — „grem v starost.“ Čudno se ti zdi, kaj ne? — ali resnično je to. Ali se ne postaraš vsacih 24 ur res za en dan? Ali nisi od zadnje nedelje en teden stareji in od lanske današnje nedelje eno leto? Precej ob rojstvu si se začel starati, že takrat si nastopil pot v starost in vsak dan, vsako uro, ki je od tistega časa minula, primaknila te je bližje koncu tvojega življenja. *Človek, od žene rojen, malo časa živi . . . Kakor cvetica on izhaja in se potepta, in beži kakor senca, in nikoli ne ostane v enem stanu.* (Job. 14, 1—2.) In psalmist pravi: *Njega dnevi zginjajo kakor senca.* Na drugem mestu pa primerja sv. pismo človeško življenje oblakom na nebu, ki se pokažejo, pa spet zginjajo. Pa saj vse to, dragi, sam predobro veš. V človeškem življenji razločujemo otročja leta, mladost, moško dobo in starost, pa koliko časa trpi vsaka doba? Dokler je človek še otrok, želi si, da bi kmalu dorasel, ali ko postane mladenič, devica, bi rad ustavil svojo starost, ker kmalu se spremeni v moža, ženo in le nekoliko še, pa je starček, ako poprej ne umrje. Zdaj prepusti sinu domovje, da bi se odpočil, ali v tem hipu potrka na duri neusmiljena smrt in pravi: „Dozorel si!“ Tako hitro se spreminja človeško življenje, kar nič nima stanovitnosti. Primerjajo ga mogočni reki, ki neprenehoma drvi naprej. V njej vidiš val, pride drugi, ki tega požene naprej, potem pa oba zgineta za — večno. Tako hiti naprej čas našega življenja. Ura zginja za uro, dan za dnevom, leto za letom skriva se v nezapopadljivo večnost, od koder se več ne porrne. Koliko časa je, odkar sem začel tu govoriti, odkar ste vi prišli

semkaj v hišo božjo, in minil je oni čas, potekel v večnost, nikdar več ga ne bo nazaj.

Tako hití čas, mi pa tega ne pomislimo. Med vami je tu že več starih ljudi. Tu poznate enega, ki živi že 70 let, tam pa vidite še častitljivejšega starčeka okrog 80 let starega, ki stoji že na robu svojega življenja. Stopite k njemu in vprašajte ga: „Starček, povej nam, zakaj so ti osiveli lasje in izpali z vrh glave? Kdo ti je urezal one brazde po obrazu in čelu? Kdo te je tako sključil? Kdo ti vzel ono moč, s katero si prizdigoval nekaj težka bremena?“ Odgovoril vam bo: „To je naredila starost.“ Ako pa še niste s tem zadovoljni, govorite še dalje ž njim: „Ti veš veliko pripovedovati dobrega in slabega iz starih let, povej nam pa, kam je prešlo onih 80 let, ki si jih preživel? Pokaži nam vsaj nekoliko ostanka iz svojih otroških let, mladeniške in cvetoče moške dobe.“ Na to pa vam bo odgovoril: „Ne morem, moja leta so minula, ničesar mi niso pustila kakor le spomin za seboj. Postaral sem se, da sam ne vem, kdaj.“

Pomislimo to, dragi poslušalci, vprašajmo se: Ako zginjajo naši dnevi kakor senca, ali se ne bomo potrudili, da bi jih dobro in s pridom porabili? *Moj sin*, govori sveti Duh, *moj sin*, porabi čas. (Sir. 4, 23.) Saj ni nič dražjega, kakor je čas, ker čas nam pripravi, ako ga prav porabimo, večno srečo, ako ga pa zapravimo, večno nesrečo. Zato je dejala sv. Frančiška Šantalska, ko so jo silili, da bi si privoščila odpočitka: *Tatvina bi bila, ko bi od časa, namenjenega službi božji, postrežbi bolnikov, le eno uro zgubila*. Zdaj je še srečen čas, čas pokore, ako pa ga zapravimo, pahnemo se sami v pogubljivo večnost. Pa porečeš: sem še mlad, naj živim, bom že še porabil prihodnji čas. Ali vprašam te: Prijatelj, kam greš? Ali se ne zgodi lahko, da dospesh še ta dan do svojega namena, da se ti danes dopolni starost? In vendar tratiš tolikokrat po nepotrebem čas. Rimski cesar Domicijan obrnil je vsak dan nekaj ur v to, da je muhe lovil, neki macedonski kralj pa ni poznal potrebnejšega opravila, kakor da je delal svetilnice. Dragi! Ta dva, porečeš, bila sta nespametna, ker sta zgubljala tako čas za svoja vladarska opravila. Ali vprašam te: si li ti pametnejši od teh dveh, ako najvažnejše svoje opravilo, skrb za dušo, zanemarjaš in raje počneš vse drugo, le tega ne. Ko bo prišla starost, ako prej ne umrješ, takrat si boš želel nazaj mladostnih let, pa jih ne bo; želel boš, da bi imel še kaj časa, pa ga ne boš dobil.

Gotovo si že slišal, kaj je dejal oni služabnik cesarja Karola V. Ko je bil na smrtni postelji, prišel ga je cesar obiskat in mu po-

nudil, naj si sprosi še kako milost. Bolnik pa je odgovoril: Svitlost, toliko časa sem vam zvesto služil, podaljšajte mi za nekaj ur življenje. Cesar ga je osupnen pogledal in dejal: Prijatelj, tega ti ne morem dati. Bolnik pa zdihne: „O nesrečni človek! Toliko let sem tedaj služil gospodu, ki mi ne more niti za trenotek podaljšati življenja, svoje zveličanje pa sem zanemarjal.“ In kmalu potem je umrl. Glej, da se tudi s taboj ne zgodi tako, ako služiš svetu, zadnjo uro. Veliko si si morda pridobil, ali tvoj bo le grob.

II. Ako te tedaj v drugič vprašam: kam greš? — odgovoriš mi: v grob. Da, v grob greš ti in jaz in vsi, kar nas je tu in drugod. To vam oznanja mrtvaški zvon, to vam priča vsaki mrlič, ki ga k pogrebu neso, to vam pričajo vsi grobovi tam na pokopališči, kjer počivajo vaši stariši, vaši stari očetje in vaši drugi predniki, to vam zatrjujejo vsi spominki na grobeh, ki pripovedujejo, kdo je tam pokopan.

Zemlja ni naša prava domovina, tukaj se le pripravljamo na domovino, ki je v nebesih; vrata pa, ki drže tjakaj, če smem tako reči, so grob. Zato pravi modri Job (17, 1): *Moj duh omaguje, moji dnevi se krajšajo in sam grob mi ostaja.* Kar imamo na svetu, ni naše, ker morali bomo enkrat vse drugim pustiti, naša lastnina bo pa le mala hišica v zemlji. *Krasne palače, vi mogočni, kliče sveti Avguštin, te niso vaša lastnina, ampak v njih ste le kakor gostje, ki pridejo in gredó. Dalj časa kakor tu bivali boste v grobu, namreč do sodnjega dné.*

Sveti Jakopon bil je tako ponižen, da je rad videl, ako so ga imeli za norca. Nekega dné sreča ga na trgu meščan, ki je kupil dve kokoši. „Jakopon!“ — ga ogovori — „nesi, nesi mi te kokoši domov“, — skrivaj pa je že mislil, kaj bo povedal someščanom, da bi se iz njega norčevali. Jakopon vzame kokoši in gre naprej. Meščan pride potem domov, pa ne najde nikjer kokoši. Gre iskat Jakopona in ga trdo vpraša: Kam si živali nesel? Jakopon pa odgovori mirno: „Na sredo tvojega doma sem jih postavil, kakor si mi naročil.“ Nato ga pelje na pokopališče in mu pokaže kokoši v kamenitem grobu, katerega si je bil dal meščan za svojo družino narediti, ter pravi: „Glej, to je tvoj dom in tu so kokoši.“ Meščana je to tako pretreslo, da je spoznal, da je le tujec na svetu in neprenehoma je potem ponavljal besede: „Grob je tvoj dom.“

Dragi poslušalci, tudi vi ste namenjeni v grob, tudi vaš dom je grob. Ko bi prišel zdaj sv. Jakopon in bi vam to povedal, bi vas morda pretreslo, ali ko slišite govoriti mene, si mislite, nas mučiš s to neprijetno mislijo. Ali odgovorim vam s sv. pismom: *Človeku je odločeno enkrat umreti.* Mislite si velikega hudodelca. Mnogo ljudi je že ubil, tudi goljufal in ropal je, kedar je mogel. Sodnija ga dobi

v pest, obsojen je na smrt. Recimo, da mu pusté deset dni, da se na smrt pripravi. Kaj pravite, ali bo ta razbojnik o tem času še praševal, kaj se godi po svetu, pozvedoval, kje je kakov bogatin, da bi ga oropal? Mislim, da ne, ampak, če le še verje, da je duša nemurjoča in da je Bog neskončno usmiljen, bo raje obžaloval svoje hudobije in se pripravljaj na smrt. Kakor ta hudodelnik, tako je tudi nam odločena smrt, le da enim poprej, enim kasneje. Ali bomo mi drugače delali, kakor ta razbojnik? Ali bomo mi ukljub temu, da je smrt gotova, skrbeli le za svoje telo, za časno bogastvo, katero bomo morali pred smrtjo pustiti družim? Ali pomislimo kdaj da bomo umrli? in da nas lahko sama ta misel osreči na veke?

Bogat mladenič, ki je bil tudi jako prevzeten in navezan na svoje premoženje, za svojo dušo pa se je malo zmenil, prišel je nekam v cerkev, kjer je slišal te-le besede iz Mozesovih bukev (I, 5.): In vsega časa Adamovega življenja je bilo 930 let, in je umrl. (v. 5.) In vseh dni Setovih je bilo 920 let, in je umrl. (8.) In vseh dni Enohovih je bilo 905 let, in je umrl. (11.) In vseh dni Kajnovih je bilo 910 let, in je umrl. (14.) In vseh dni Malaleelovih je bilo 895 let, in je umrl. (17.) . . . In vseh dni Matuzalovih je bilo 969 let, in je umrl. (27.) . . . Ko je mladenič slišal tolikrat „in je umrl“, „in je umrl“, ga je jako pretreslo. Kaj pomaga človeku, ako še tako dolgo živi? nazadnje mora le umreti. Ko bi jaz tudi tako dolgo živel, kakor je teh kateri, kaj bi bilo? Še slabše za mojo dušo, kakor ko bi zdaj umrl, ker bi storil več greha. Zato hočem od zdaj naprej tako živeti, da ne bo smrt tako težka.

Ko bi pač še kdo izmed kristijanov tako storil! Koliko bi dobili potem več reveži, in koliko dobrega bi storili lahko bogatinci, ko bi pomislili, da tudi oni gredó proti grobu in se mu vsako uro bolj približujejo. Ko bi to pomislili lakomniki, oderuhi, nečistniki in drugi grešniki, pustili bi vse to ter se pripravili za smrt, da bi grob bil jim pot v nebesa, ne pa v pogubljenje. Ne mislite, da vas po nepotrebnem nadlegujem s tem vprašanjem. Sv. Ambrož pravi, da je najboljši pripomoček za nebesa, ako večkrat premisliš, kje bo tvoje truplo kot prah v grobu počivalo. Že stari kralji Etijopski so imeli navado, da so med pojedinami imeli v mali posodici pepel kot znamenje smrti na mizi, mi pa bi se te misli bali, se bali groba? Ako si revež, da nimaš družega, kakor skrbi in težave, kaj ti vzame grob? Bogastva in premoženja ne, ker ga nimaš, ampak revščino, katero rad odložiš, nasproti pa bo prejela tvoja duša obilno plačila v tem, ko bo truplo šlo v grob. Kaj bi se ga bal pravični, ko vé, da je to njegov dom? Pomislite, predragi, tedaj le prav pogosto na svoj grob in živite tako, da vam stanovanje v njem ne bo težavno. Stariši, mislite na grob

in napravite si zanj lep spominek t. j. glejte, da bodo vaši otroci dobri in pošteni. Kedar bodo oni molili na vašem grobu, imeli boste najlepši spominek.

Bogatin, misli tudi ti na grob, napravi si tudi ti spominek. Daj revežem miloščine, delaj dobro bližnjemu, klečeči reveži na tvojem grobu bodo najbolji spomin. Ti pa revež, ki ne moreš dajati niti vbogajme, niti nimaš otrok, da bi reveži ali otroci zate molili, živi tako, da bodo ljudje lahko rekli: „Revež je bil, pa je pošteno živel.“ Če ne bo prišel na tvoj grob drugi molit, spomnil se te bo vsaj kak sorodnik in pa molila bo zate sv. katoliška cerkev, ki moli za vse verne.

Ko bo pa tvoje telo počivalo v grobu, bo tvoja duša že v večnosti. Zato tretjič odgovarjam na vprašanje: Kam greš? — „v večnost!“

III. *Človek, uči sv. Duh, gre v svojo hišo, kjer bo vekomaj ostal.* (Prid. 12, 5.) Naša pot drži tedaj v večnost in sicer ali v srečno večnost ali nesrečno. Ali veš, kaj je večnost? Misli si velikansk hrib iz drobne sipe, ki sega visoko proti nebu. Recimo, da bi na vsacih tisoč let odnesel veter eno zrnce tega prahu. Koliko tisoč in tisoč let bi moralo preteči, predno bi bil ves hrib odnesen — ali večno bi vendar ne ostal. Ali sv. Bonaventura pravi: Ako bi kdo izmed pogubljenih, recimo Juda Izdajalec, v peklu vsacih sto let eno samo solzo prelil: koliko tisoč in milijonov let bi moralo preteči, da bi nastalo iz teh solz morje! In vendar to bi še ne bila večnost. Kaj n. pr. je že blizo 5000 let pogubljen, in vendar se njegovo večno pogubljenje zato ni kar nič skrajšalo; ker, kar je večno, pravi sveti Avguštin, je zmiraj in nikdar ne neha. Večnost je tedaj nekaj, česar mi še zapopasti ne moremo. Vidite, v tako večnost gremo. Ako pošteno in varno hodimo po poti tega življenja, bo ta večnost prijetna, bo večno zveličanje v nebesih, ako pa ne, — bo neprijetna, — pogubljenje.

Grški slikar Cevksis slikal je neko podobo prav počasi in skrbno. Ko so ga vprašali, zakaj tako prezno dela, je odgovoril: zato, ker delam za večnost t. j. ker bo ostala podoba za vse prihodnje čase, ako se ne ponesreči. Kakor ta slikar, tako morali bi delati tudi mi v življenji. Vse karkoli storimo ali dobrega ali slabega, za vse to bomo prejeli plačilo v večnosti: za dobra dela in čednosti zveličanje, za greh in hudobije pa pogubljenje. Kedor hoče priti tedaj v večno zveličanje, ta mora dobro delati, bogaboječe živeti, greha se varovati, ker sicer zgreši vrata, ki držé v nebo in pade v večno brezno pogube. Dobra dela, ta so zakladi za nebesa, teh je treba nabirati, ne pa taci, ki jih odnese tat in sné molj in rija.

Ta zaklad pa si moramo pridobiti tukaj na zemlji, na tej nevarni poti in sicer o pravem času. Ako bi zdaj odbila tvoja zadnja ura, s čim bi stopil ti v večnost? Bi ti li tvoj denar, tvoje blago kaj pomagalo? Ako nisi dajal miloščine, prišel boš pred sodnika revneji, kakor največji berač. Ali kam greš ti, ponosni mogotec, ki se ti vse vklanja in te časti? V večnost; ali tam te bodo slabo sprejeli, prišli ti bodo naproti hudobni duhovi. Tam ne gledajo na osebo, na njegovo veljavo, učenost, plemeniti stan ali visoko službo; tam je berač toliko, kakor kralj, najpriprostejši toliko, kakor učenjaki, hlapec toliko, kakor gospodar. Da, navadno bo najbrž še tako, da bo revež v večnosti srečnejši, kakor bogatin, ker ti na svetu raje Bogu služijo od bogatinov, zato je bil prišel tudi oni revež v sv. pismu v srečno večnost, bogatin pa v nesrečno.

Da bi pač tudi mi vsi prišli enkrat tja, kjer se ta revež že tako dolgo veseli in se bo veselil med izvoljenimi vso večnost. Ker pa vendar tega ne more še nihče biti gotov, posnemajmo reveža: delajmo dobro, dokler je čas, porabimo prav čas v svojem življenji. Ne pozabimo nikdar, da smo na zemlji le tujci, popotniki in da nas poprašuje vse: *Kam greš?* Mi nehoté odgovarjamo: v starost. Saj naši dnevi urno zginjajo, leta se zgublajo kakor valovi v potoku in lasje na glavi nam sivé, da še ne mislimo na to. Morda je že prav blizu ura, ko ne bom mogel nič več storiti za zveličanje. — In ko se bo približala, takrat se bo oziralo v nas spet vprašanje: *Kam greš?* — odgovor bo: v grob! Kaj mi bo pač takrat pomagalo vse, kar mi svet dá! Nič — ker: *Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* Naposled pa bo prišlo spet vprašanje: *Kam greš?* — in odgovor se bo glasil: v večnost, ki bo ali srečna ali nesrečna. Ako prideš v srečno večnost, boš občutil besede prerokove: *Srečni, ki prebivajo v tvoji hiši, Gospod! od vekomaj do vekomaj te slavé. Bolje je en dan v tvojih dvorih, kakor mnogo dni v hiši zemeljskih kraljev!* Kedor pa bo prišel v nesrečno večnost, bo dobil za tovariše zavržene angelje in hudobne ljudi, huda vest ga bo grizla kakor črv, ki nikdar ne pogine. Boga ne bo mogel videti, zato ga bodo obšle bolečine in jeza, da bo začel upiti in jokati, škripati z zobmi. In vse to ne bo nikdar nehalo, ampak trajalo večno! Zvoli si zdaj, dragi kristijan, katero večnost hočeš! Če hočeš priti v srečno, zapusti greh in delaj dobro, ako pa si zadovoljen z nesrečno, pa le ostani v grehu, vživaj to veselje. Amen. † Adamič.

2. Bog.

Kadar (sveti Duh) pride, bo svet pre-
pričal greha . . . ker niso verovali v me.
Jan. 16, 9.

A. 1. Faraon, ošabni Egiptovski kralj, je ubogo izraelsko ljudstvo grozno mučil s težkim delom. Mojzes stopi pred njega in prosi, naj jude izpusti iz sužnosti, ker Gospod Bog to zahteva. Zdaj se Faraon razsrđi in reče: „Kdo je moj Gospod, da bi poslušal njegov glas in izpustil Izrael?“ Ko so pa grozne šibe teple kralja in podložne, je pa le spoznal Gospoda Boga, ter rekel: „Vstanite, pojdite izmed mojega ljudstva, idite in darujte Gospodu!“ (II. Moz. 12, 32.)

2. Kdor Boga ne pozná, je trđ, neusmiljen, krivičen — grešen; ako pa poznamo Boga, poznamo njegove lastnosti in dobrote, se mu radi podvržemo in mu zvesto služimo v svetosti in pravičnosti. Zato je očak Tobija svojega sina prelepo učil, naj se vedno spominja na Boga: *Vse dni svojega življenja imej Boga v spominu in varuj se, da kdaj v greh ne privoliš in da v nemar ne puščaš zapovedi Gospoda našega Boga.* (Tob. 4, 6.)

3. In ravno današnji sv. evangelij nam tako jasno spričuje, da od tod prihaja vsa hudobija in greh, ker ni žive vere. Nasproti pa sv. apostelj Pavel kar naravnost pravi: *Pravični iz vere živi.* Da se bolj utrdimo v sv. veri in po veri v čednosti, vam danes razložim resnico, ki je podlaga vsem družim resnicam: da je Bog, in kaj se iz tega učimo.

B. 1. *Neumnež pravi v svojem srcu: „Ni Boga.“* (Ps. 13, 1.)

a) Zares neumno je Boga tajiti, ker vsa ljudstva so imela pojem ali neko misel o Bogu, najvišjem bitju: Rimljani, Grki . . . Ker pa niso poznali pravega živega Boga, so si narejali mrtve, lesene, železne bogove, malike. Pač nespameten mora biti, kdor hoče tajiti to, kar spoznavajo vsi narodi sveta.

b) Neumno je tajiti Boga, ker ga nam oznanjata tako lepo nebo in zemlja. *Zakaj, kar je nevidljivega na njem, se od stvarjenja sveta spozná in vidi po tem, kar je stvarjenega . . .* (Rim. 1, 20.) Hočeš tedaj vedeti, je li Bog? *Vprašaj živino, in te bo učila, in ptice pod nebom in ti bodo naznanile. Ogovôri zemljo in ti bo odgovorila, in ribe v morji bodo pripovedovale. Kdo ne vé, da je vse to Gospodova roka naredila?* (Job 12, 7. id.) Naša zemlja in vse, kar je na njej, in velikanski svetovi v nebem prostorju pač niso kakor igračica, ki bi se mogla sama narediti in sama obstati.

c) Neumno je Boga tajiti, ker se nam je on sam razodel po tako zanesljivih učениkih, ki so po njegovi moči čudeže delali; ker je poslal svojega lastnega Sina na svet in nam je Sin božji vstanoval nalašč šolo za to, da nas po vesoljnem svetu uči spoznati ljubega Boga — sveto cerkev . . . Naj hudobneži govorijo, naj grešniki mislijo, kar hočejo, mi trdno verujemo v Boga.

2. Ako pa verujemo, da je Bog, kaj sledi iz tega? Ta vera nas priganja:

a) Bogu služiti. Zato nas je vstvaril. *Njemu samemu služi.* (V. Moz. 6, 13.) *Služite Gospodu v radosti* (Ps. 99, 2) — iz ljubezni. Ako nas pa ljubezen Bogu ne podvrže, nas mora strah presiniti. Vera nas priganja

b) Boga se bati. Tako uči Jezus: *Bojte se tistega, ki more dušo in telo v pekel pogubiti.* (Mat. 10, 28.) In njegov apostelj svari: *Strašno je pasti v roke živega Boga.* (Hebr. 10, 31.) Boga se je bal egiptovski Jožef in ni grešil; Boga se je bala Suzana in se ni dala zapeljati; Boga so se bali vsi svetniki in svetnice in niso grešili; kateri so se pa bili pregrešili, jih je strah božji privedel k pokori. Imejmo tudi mi Boga pred očmi in ne bode nas premagala najhujša skušnjava; Boga se bojmo, in urno bomo napredovali v svetosti, kajti *začetek modrosti je strah Božji.*

C. Znano vam je življenje svete Marjete Kortonske (22. febr.); v dva dela se lahko razdeli: Marjeta grešnica, — Marjeta svetnica. — Sirotico je bil satan silno daleč zapeljal. Boga je pozabila in pogrznila se je v strašne nemarnosti, katerih si ne upam vam praviti. Pa strah Božji jo je predramil. Iz vsega srca mu je začela služiti v ostri spokornosti, s tem večjo gorečnostjo, čem več je bila poprej zagrešila in zamudila. Ob smrtni uri se ji prikaže ljubi Jezus in Marija. Še mi tako naredimo; ako nas je satan vlovil, hitro se mu iztrgajmo iz mreže, objokujmo svoje grehe . . . Kateri pa ste mu do zdaj služili, o naj vas ohrani strah Božji; ali še boljše — ljubezen do predobrotljivega Boga naj vas ohrani v stanovitnosti . . . O da bi se tudi vam ljubi Jezus z Marijo prikazal ob vaši ločitvi, da bi se zveličali vsi in vsi se v nebesih pri Bogu vekomaj veselili. Amen.

Simon Gaberc.

Peta nedelja po veliki noči.

I. Molitev naša največja dolžnost, moč in čast.

Prosrite in boste prejeli.

Jan. 16, 24.

Med najnavadniša opravila vsakdanjega življenja prišteva vsak dober kristijan molitev. Moliti ga je že mati učila, ko ga je še pestovala; moliti so ga učili v šoli dobri učitelji; molitev je pridno gojil sam v otročjih in poznejših letih — molitev je bila na vrsti vsak dan.

Se je li potem čuditi, da ob toliki človeški slabosti postane molitev pri najboljših nekaj vsakdanjega, da se jim ne zdi nič več tako vzvišena; je pač tudi v dušnih zadevah rado tako kakor v naravnih prikaznih. Tudi naravne lepote nas ne mikajo tako zato, ker jih vsak dan vidimo. Ko bi se naše solnce prvokrat v svoji svitlobi prikazalo; ko bi videli prvokrat vsejano zrnje iz zemlje se vzdigovati; ko bi prvokrat ugledali prelepo cvetlico v njeni lepoti in različni barvi, bi se gotovo čudili nad temi čudnimi deli božjimi, katerih lepoto nam zdaj tako zmanjšuje vsakdanji pogled. Ravno tako: ko bi nas Gospod prvokrat učil moliti in nam dovolil, da smemo z molitvijo predenj stopiti in svoje prošnje predenj položiti, potem bi še le spoznali, kaj je molitev in kako lepa je, — potem bi jo še le znali prav čislati in po vrednosti ljubiti. Zato se mi danes, ko se po vsem katoliškem svetu bere evangelij o molitvi, zdi potrebno razjasniti lepoto in veliko ceno molitve v teh-le treh resnicah:

1. Molitev nam je najvišja dolžnost; 2. največja moč; 3. največja čast.

Večkrat se sliši: Potreba uči človeka moliti, ali: Kdor se hoče moliti učiti, naj gre na morje. Resnično je to, pa tudi žalostno. To kaže, kako malo vemo, kaj je molitev, kako slabo jo znamo ceniti. Mnogi menijo, da je molitev le za to dobra, da bi si v časnih potrebah in stiskah z njo pomoči dobili, ali da bi z njo odvrnili nevarnosti in nesreče, katerih se bojé. Toda molitev je vse kaj višjega, veličastnišega; saj nam že katekizem to naznanja.

Kaj je molitev? Molitev je povzdigovanje našega duha in srea k Bogu, našemu Gospodu. Ali ni to prva dolžnost našega življenja? Ali ni Bog Gospod nebes in zemlje, pred katerim se vse stvarstvo vklanja? Ali ni on naš Gospod in Oče, h kateremu

se mora naš duh in srce vedno obračati? Zemlja in nebo častita svojega Gospoda in Stvarnika. Ptiči, ki se v zraku sučejo, slavijo Boga ter svoja grla v hvalo božjo odpirajo. Hvalijo ga po svoje živali na zemlji, ki so po hribih in dolinah; drevesa, ki svoje cvetje in sadje nosijo pred božjim obličjem; hvalijo ga hribi, ki nepremakljivo stoje pred njim, ki jih je vstvaril; hvalijo zvezde na nebu, ki hodijo svojo pot, ki jim jo je Stvarnik odkazal . . . Molijo ga angelji v nebesih, ki trikrat sveto noč in dan pred sedežem Neskončnega pojó. Molijo kerubi, ki so najbližje Boga, in družega ne delajo, ko v svetem spoštovanji in molenji v vse veke sedež božji obdajajo.

Od vseh stvari tedaj na zemlji in v nebesih, od najmanjšega zrna — peska do Kerubina in Serafina ob božjem sedežu vse s tisočeriimi glasovi Bogu hvalo poje. Bo li mar človek med tolikimi pevci sam mutast — on, katerega je Gospod postavil kralja čez vsa svoja dela? človek, kateremu je Bog svojega duha vdihnil, kateremu je svojo podobo vtisnil, da je takorekoč duhoven v velikem stvarjenji božjem na zemlji? Ali bo človek sam mutast, ki bi moral hvalo in klice vseh drugih stvari zbirati, in kakor njih vodja ž njimi pred Gospoda prihajati? O ne, človek, ki s svojim duhom spozná popolnosti božje; pred katerim je nekoliko božjega bitja odkritega; on je pred vsemi drugimi dolžan Gospoda, svojega Boga vedno moliti, kakor izvoljeni duhovi v nebesih.

O vzvišenosti te dolžnosti boste pa še bolj prepričani, ako premislimo, da Bog ni samo najvišji Gospod nebes in zemlje, ampak tudi naš ljubeznivi Oče, naš največji dobrotnik, kateri nam daje vsako minuto tisoč dokazov svoje neizmerne ljubezni. Vsak dihlej, ki ga storimo, vsak košček kruha, ki ga zavžijemo, vsaka kapljica vode, ki jo pijemo, vse kar imamo, je dar njegove ljubezni. — In kdo bi bil v stanu naštetiti vse dušne — natorne in čeznatorne darove, ki smo jih prejeli iz njegovih rok in jih še sprejemamo! Naj vpraša vsak sam svoje srce, in ali ni primoran z psalmistom klicati: *Kaj bom povrnil Gospodu za vse, kar mi je dal?* Naj premišluje vsak svoje življenje od začetka do današnjega dné, in ali ni prisiljen z Marijo prečisto devico spoznati: *Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se razveseljuje v Bogu, mojem Zveličarju, ker velike reči mi je storil on, ki je mogočen in sveto njegovo ime!* Kaj bomo dali za vse to Gospodu? Mar kaj več svojega premoženja? Njegovo je vse. *Moj je svet in kar ga napolnuje.* Ali kako mu bomo povrnil to ljubezen in dobrotljivost, da ne bomo nehvaležni? Kakor revež za svojega bogatega dobrotnika nima družega povračila, kakor ponižno in srčno

zahvalo, tako tudi mi Bogu ne moremo drugače povrniti, kakor z gorečo molitvijo zahvalnico. Glejte, kako vzvišena dolžnost je molitev, ker z njo takorekoč plačujemo dobrote božje!

Molitev je tudi častitljiva dolžnost zato, ker je toliko stara, kakor človeški rod, kakor sveta vera. Kakor ne smemo vprašati, ali mora človek vero imeti, tako tudi ne smemo vprašati, ali je dolžan človek moliti. Ni ga ljudstva na celi zemlji, katero bi ne bilo svojih bogov z molitvami in daritvami častilo. Judje in pagani so molili in Najvišjemu darovali. Naš Gospod Jezus Kristus je veliko molil, Marija, prečista devica, je molila, aposteljni in svetniki so molili. Vsi najboljši ljudje, kar jih je bilo na zemlji, so radi molili: molitev jim je bila največja in najslajša dolžnost. O, ljubimo tudi mi molitev, bodi nam sladka in priljubljena dolžnost. Ako se ne bomo prostovoljno v ljubezni pred Bogom ponižali, ter njega hvalili in molili, nas bo on ponižal in prisilil, da bomo to prvo in največjo dolžnost svojega življenja spolnovali.

Sv. Anton je toliko sladkost v molitvi najdel, da je cele noči molil, in ko je zjutraj solnce posijalo, je rekel: „O lepo solnce! zakaj me motiš v moji molitvi?“

Sv. Filip Nerij je toliko srečo v molitvi najdel, da se je na zemljo vrgel in govoril: „Gospod, dosti je, dosti je! Gospod, prosim te, ne daj mi več toliko tolažbe!“ Večkrat so ga slišali v molitvi klicati: „Zakaj si mi, o Gospod, le eno srce dal, Te ljubiti?“

II. Molitev je naša največja moč v dušnih in telesnih zadevah.

Kdo izmed nas je v stanu vse dušne in telesne potrebe povedati, ki jih imamo? Vsi smo revni, zelo revni. Če tudi prevzetni človek nekoliko dni živi, da svoje revščine ne pozna, ali kmalo jo bo čutil, kmalo ga bo tlačila. Revni smo v svojem telesnem življenji, še bolj revni na duši v skušnjavah tega sveta in zavoljo grehov svojega življenja. Kaj nam je pač bolj potrebno, kakor v molitvi svoje oči k Njemu povzdigovati, kateri je bogat za vse, ki ga kličejo?

Kako vam hočem popisati to moč, ki je za nas v molitvi? Pojdite po svetu in vprašajte tiste, kateri so kdaj v gorki molitvi klečali pred Gospodom, pojdite v vsako hišo božjo in štejte tiste, ki so tam molili, pa pokrepčani in potolaženi vstali; štejte solze, ki so na tihem tekle, pa so bile v molitvi zbrisane; štejte klice stisk in tuge, ki so šli v molitvi proti nebesom, pa so pomoč Gospodovo na zemljo sklicali — vprašajte revne in bolne, preganjane in zaničevane in vse nesrečne, katerih je brez števila, kaj jih ohrani v njihovi revščini?

Prašajte tiste, ki so v hudem boju zoper greh in hudo, kaj jim daje moč in stanovitnost? Vprašajte svetnike, kaj jim je pridobilo krone, ki jih nosijo, palmo zmage podelilo? Enoglasno bodo vsi odgovorili: V molitvi ima človek največjo moč! — Da, molitev je duhovno solnce, čigar ogrevajoči žarki se ne morejo šteti, in blagoslov ne meriti.

Ako Bog kake nadloge hitro od nas ne odvrne, nam pa dá molitev moč tudi največjo nadlogo, najhujše trpljenje potrpežljivo prenašati. — Molitev krepča dušo v nevarnostih tega življenja; in ako je že človek blizu padca, molitev ga spet vzdigne, ga krepča, da se ne pogrezne v globočino greha. Molitev nam zadobi odpuščenje, ako smo grešili, in nam zasluži milost spreobrnjenja. — Molitev nas pripravlja k sv. zakramentom. Molitev nas močne dela, da milost božjo v sebi obvarujemo, da je v boju z grehom ne zgubimo. Molitev nam zadobi največjo milost, da v dobrem stanovitni ostanemo. Molitev je prvi nagib k dobremu, je dokončanje dobrega in je zadnja rešilna dilja, katere se mora grešnik poprijeti, ako je grešil.

Zato pa tudi vsako molitev, ako je prava molitev, Bog usliši. Ako nam Bog tudi tega ne dá, kar ga prosimo, dá nam večje in boljše dobrote. Molitev je orožje, s katerim si moremo nebesa pridobiti; toliko moč ima v sebi, da se ji celó Vsegamogočni umakne, in se po nji v svoji jezi potolaži!

Glejte, kaka moč je v molitvi!

Sveta molitev je dajala posebno tistim svetnikom moč, kateri so neutrujeno delali za zveličanje bližnjega. Ko so po dnevi svoje trudapolno delo končali, so iskali še po noči v molitvi nebeške pomoči. In res so jo našli v toliki meri, da se ne moremo dovolj načuditi njihovim velikanskim vspehom. Zakaj pa imajo naša dela večkrat tako malo sadú in vspeha? Prave molitve manjka! Tako slabi smo, in vendar ne maramo za toliko moč, ki nam je na ponudbo!

III. Molitev je naša največja čast. Ona človeka požlahtni in posveti. Molitev nas povzdigne čez zemljo; nas potegne v družbo angeljev; nas približa k našemu Bogu — in nas napolnuje z nebeškimi mislimi.

a) Molitev nas povzdigne čez pozemeljsko. Kar se more najlepšega na človeku izraziti, je človek v molitvi. — Tu je duša tako rekoč ločena od telesa. Duh je, ki gospoduje in zapoveduje v telesu, da za čas molitve preneha delo in le duša deluje. Oni veliki poklic našega življenja, da bomo nekdanj spremenjeni na duši in telesu in vsi v milosti božji razsvitljeni, se že zdaj nekakšno sveti iz človeka, kateri v pobožni molitvi svoje oči k Bogu povzdiguje.

b) Molitev nas pelje v družbo angeljev in svetnikov v nebesih. Ali si moremo večjo čast misliti, kakor jo nam molitev dá? Da, angeljsko delo opravljamo, ko molimo, čeravno le s tem razločkom, da tukaj Boga molimo v veri, med tem, ko ga angelji in svetniki od obličja do obličja gledajo. Kolika čast pač za nas, da že tukaj na zemlji smemo to delati, s čemur se nebeški prebivalci vekomaj pečajo! Kateri kristijan bi se ne čutil povzdignenega, ako trikrat sveto poje in svoj glas s petjem Kerubinov in Serafinov združuje? In čeravno je še naša molitev tukaj na zemlji nepopolna, jo vendar angelji tako visoko cenijo, da jo v zlate skledice sprejemajo in ko dišeče kadilo pred Gospoda nosijo.

c) Molitev nas pelje tudi k Bogu samemu in nas z Bogom sklene. Molitev je Jakobova lestvica, po kateri se sin zemlje k nebesom povzdigne. Molitev je prijazen pogovor z Bogom. Ali si moremo kaj bolj častitljivega, kaj bolj srečnega misliti? Premišluj, kaka čast in sreča zate: z Bogom delati, z Bogom govoriti.

Če pomislimo, da mi, ki nismo družega ko prah in pepel, smemo v molitvi stopiti pred neskončnega Boga, kateri v svoji roki ves svet nosi; ako pomislimo, da se ta neskončni Bog v svoji milosti k nam obrne, da smemo pred njim razlivati svojo potrebo in vse razgrinjati pred njegovim obličjem, kar nas boli in teži; ako pomislimo, da nas ta Bog v svoji ljubezni in usmiljenosti posluša, ali ne bo naše srce od veselja poskakovalo, da smemo v molitvi predenj stopiti: da smemo moliti? Večje časti Bog človeku dati ne more, kakor je ta, da smemo moliti.

O da bi pač to čast in vrednost, katera je v molitvi, prav premislili! Kako srečne se štejejo, ako kak mogočnež tega sveta njih prošnje in tožbe posluša! Kako blagrujejo uro, v kateri jim je pomoč obljubljena! Kaj si prizadevamo za posvetno čast; do Gospoda svojega Boga, kateri je pripravljen nas k najvišji časti povzdigniti, smo tako mrzli!

č) Molitev nas že tukaj na zemlji napolnuje z nebeškimi mislimi. — Molitev človeka tudi v njegovem notranjem posveti. Kaj vse pomaga družba z dobrimi in pobožnimi ljudmi k svetemu življenju! „Povej mi, s kom se pečaš, in ti bom povedal, kdo si“; ker družba, v kateri živimo, ima nepopisljivo moč do našega srca. Misli in čutila in ves značaj gre nevedoma na tistega, katerikoli v bližini živi. Ako smo v molitvi vedno blizo Boga, vedno ž njim živimo, bo božja svetost in popolnost tudi nas k svetosti in popolnosti nagibala. Molitev nas bo pa povzdignila k podobnosti božji. Že tu na zemlji

bomo imeli božje znamenje na sebi. Sv. Krizostom: *Molitev spremeni mesena srca v duhovna, mlačna v goreča, človeška v božja, daje človeku na nezapopadljiv način lastnosti Serafov, kateri pred Bogom stojijo, njegovo hvalo pojó in svoje peruti razprostirajo.*

Ko je Mojzes na gori z Bogom govoril in je k ljudstvu prišel, se je svetil njegov obraz. Tako se bodo žarki večje svitlobe in časti razlili nad tistega, kateri z Gospodom v molitvi obhaja. Ne samo zunanje — naša duša se bode v večji svetosti pred Bogom svetila. — Molitev nas torej najvišje povzdigne, požlahtni in posveti.

Preljubi! tolika čast nam je molitev, toliko moč nam podaja v našo slabotno roko, pa vendar se še vse premalo zmenimo in potrudimo za spolnovanje te največje in najčastniše dolžnosti naše svete vere! Zanaprej ne sme tako biti. Nihče izmed nas naj ne bo nič več zaspan in lenoben v molitvi, marveč zvesto posnemajmo izgledu onih, kateri se zdaj veselijo v nebesih in katerim je zlasti molitev pridobila toliko srečo. Po molitvi so si izprosili in množili milosti božje in s temi so združili lastno neutrujeno sodelovanje in tako so si pridobili rajsko veselje. Tudi nam bodi molitev najsvetejša dolžnost, največja in nepremagljiva moč, največja čast, ki nas naj povzdigne do največje slave — da smo in ostanemo ljubeči in ljubljeni otroci nebeškega Očeta, kateri bodi česčen, hvaljen in moljen vekomaj. Amen.

† Štefan Gnezda.

2. Apostoljstvo molitve.

Molite eden za drugega, da boste zveličani. Jak. 5, 16.

Sila je ljudi moliti učila, — velike nadloge in nesreče so ljudi v procesije zvrstile, da so z povzdignenim glasom združeni pred božji sedež pošiljali svoje molitve. Najbolj so se pa verni k goreči molitvi vneli, kadar so videli katoliško cerkev v zadregi ali stiski, ali kadar so videli, da so se ljudje tej ali drugi grdi pregrehi vdali. Tudi sedaj, da, posebno sedaj je potreba, da se k srčni in stanovitni molitvi vnelimo; zakaj od časa, kar je Jezus Kristus svojo cerkev sezidal na Petra, t. j. na skalo, je peklenške moči niso tako stiskale, kakor sedaj. Judje in pagani, neverniki in krivoverci, razkolniki in odcepiljenci, tudi slabi in hudobni katoličani: vsi ti so si roko podali in

takorekoč prisegli katoliško cerkev razdejati in Jezusovo vero zatreti; nikoli se ljudje ostudnim in nesramnim hudobijam niso tako sploh udajali, kakor v današnjih dnevih. Hudobije vpijejo k nebesom za maščevanje in pravični Bog bo prisiljen ljudi občutljivo in hudo udariti. Le en pripomoček je odvrniti hude čase, za katerimi se pa še hujši napovedujejo, namreč goreča in stanovitna molitev, ljudem spreobrnjenje in poboljšanje sprositi, t. j. a postolstvo molitve, ali prošnja za vse ljudi, in to je, kar vam bom danes priporočal.

Namen in naloga apostolstva molitve je: goreča molitev za povikšanje katoliške cerkve in za brambo zoper nje neštevilne sovražnike, — je goreča združena molitev, da bi se ljudje spreobrnilo od nevere k Jezusovi veri, od krivoverstva k pravi veri, ali k povrnitvi v katoliško cerkev, od greha k pobožnemu življenju, — je goreča, združena, stanovitna molitev, da bi nedolžni nedolžnost ohranili, da bi se pravični v dobrem utrjevali, da bi spokorniki stanovitni ostali, ob kratkem: apostolstvo molitve je priprošnja za vse ljudi. Priprošnja je apostolsko delo, na ta način posnemamo aposteljne, ker z aposteljni delamo vse ljudi pred pogubljenjem obvarovati, ker se z aposteljni prizadevamo, vsem ljudem k zveličanju pomagati, vsem ljudem nebesa odpreti. Priprošnja je pred nekaterimi leti Puiski škof na Francoskem spoznal za najbolj božje delo, za apostolsko dejanje, in je vpeljal bratovščino z imenom: a postolstvo molitve. Precej začetek te bratovščine je bil blagodarjen, v kratkem času je tisoče in tisoče ljudi k tej bratovščini pristopilo; pa tudi njih Svetost, papež Pij IX. so to bratovščino potrdili iz Gaete 19. avgusta 1851. ter jo z očetovskimi besedami priporočevali in ji med vsemi bratovščinami največje odpustke podelili. Zato se je ta bratovščina hitro širila najprej po Francoskem in potem po družih deželah, in menim, da je že ni dežele, kjer bi je ne bilo. Pri nas na Kranjskem so že ranjki škof Jernej napravili podružnico te bratovščine, in so jo izročili v Ljubljani častitim gospóm Uršulinkam, in priporočali, da bi se jih veliko v to bratovščino zapisalo. (In sedanji škof enako želijo, da bi se pridno širila in utrjevala ta bratovščina ter so tukajšnje vodstvo izročili čast. gospodu Flisu.) Apostolstvo molitve ali priprošnja nam je tudi od Boga zapovedana. Sv. apostelj Jakob veli: *Spoznajte eden drugemu svoje grehe, in molite eden za drugega, da bote ohranjeni, zakaj veliko premore stanovitna molitev pravičnega.* (Jak. 5, 16.) Sv. apostelj Pavel (I, Tim. 1, 3.) priporoča tako: *Prosim vas pred vsemi rečmi, da naj se opravljajo prošnje, molitve, priporočevanja*

in zahvale za vse ljudi, zakaj to je dobro in dopadljivo pred Bogom našim Zveličarjem. Jezus Kristus sam je vedno opravljal in opravlja apostoljstvo molitve. Sv. Petru je Jezus Kristus rekel: Jaz sem zate molil, da tvoja vera ne opoša, in ti, kadar boš spreobrnjen, potrди svoje brate! Preden je šel Jezus v trpljenje, je molil za vse: Oče! Prosim te za one, katere si mi dal, da jih ohraniš v svojem imenu, in tudi za tiste, ki bodo po njih besedi v me verovali, da bodo vsi eno, kakor ti Oče v meni, in jaz v tebi, da bodo tudi oni v nas eno, da moje zveličanje vidijo. Na križu viseč, preden je svojo dušo izročil v roke nebeškega Očeta, je molil za svoje morilce in za vse grešnike, ki ga z grehi vnovič križajo, rekoč: Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!

Apostoljstvo molitve ali priprošnja je Bogu neizrečeno dopadljiva: Priprošnja Abrahama za Sodomljane je bila Bogu tako všeč, da bi bil Bog vsem prizanesel, če bi bilo le deset pravičnih v Sodomi, — priprošnja Lota za mesto Segor je bila Bogu tako všeč, da je Bog temu mestu prizanesel, akoravno je bilo skleneno, to mesto pokončati, — priprošnja Mozesa je bila Bogu tako prijetna, da je Izraelcem večkrat odpustil, in jim moč podelil, sovražnike premagati, — na priprošnjo Joba je Bog trem možem, ki so se zavoljo njega pregrešili, kazen odpustil, — na priprošnjo preroka Jeremija so Izraelci zoper sovražnike zmagali, — na priprošnjo vernih kristijanov je Bog sv. Petra po angelju iz ječe rešil.

Spoznajmo torej: da je dandanašnji posebno goreče molitve treba, ker z vsemi drugimi pripomočki se zoper tolike povodnji greha in pohujšanja le malo, ali pa nič opravilo ne bo; z združeno molitvijo se pa vse doseže. Ko je nekdo ranjkega sv. očeta Pija vprašal, kateri pripomočki bi mogli njega iz tolike stiske rešiti, je sv. oče Pij IX. odgovoril: „Dajte mi le vojsko molilcev“, t. j. trumo ljudi, kateri goreče molijo. Molimo za jude, da bi jim Bog od oči potegnil zagrinjalo, katero jim je do zdaj branilo Jezusa spoznati za odrešenika sveta, — molimo za nevernike, da bi jim Bog luč vere prižgal, — molimo za krivoverce, da bi pravo vero sprejeli, — molimo za razkolknike in odepljence, da bi se rimskemu papežu podvrgli in v katoliško cerkev nazaj prestopili, — molimo za katoliško cerkev, da bi se povikšala, utrdila in po vsem svetu razširila, — molimo za sovražnike sv. katoliške cerkve, da bi jih Bog k spoznanju pripeljal, da bi nehali katoliško cerkev preganjati in zatirati, — molimo za grešnike, da bi se spreobrnil in poboljšali, — molimo za nedolžne, da bi nedolžnost

ohranili, — molimo za pobožne in pravične, da bi se v dobrem utrjevali in v pobožnosti rastle, — molimo za spokornike, da bi bili v pokori stanovitni in bi se v poprejšnje grehe nazaj ne povrnili. Bomo v priprošnji goreči, si bomo pokrili obilno število grehov, s tem si odvrčamo zaslužene šibe, se delamo deležne božjega blagoslova, si pripravljamo vesele dneve, si povikšujemo svoje zasluženje in se delamo vredne dvojne krone v nebesih; ker apostolsko delo oskrbljujemo in s Kristusom rešitelji bližnjega postanemo. Amen.

† Ant. Furmacher. (1865).

Križev teden.

I. Prerok Elija ob suši.

Elija je iz srca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. Jak. 5, 17.

Po navodu sv. cerkve hodimo tri dni pred Vnebohodom Gospodovim v spokornih procesijah, da bi božja milost toliko raje uslišala naše skupne, združene molitve. Sveta cerkev nas tudi s primernim berilom in evangelijem spodbuja k trdnemu zaupanju v nebeškega Očeta.

V pretečenih letih ste slišali „križev“ ali „prošnji“ teden mnogo naukov o molitvi, bodisi o njenih lastnostih ali načinu ali vspehilih dobre molitve. Tudi včeraj sem vam govoril o molitvi. Zato se mi zdi primerno, da se za spremembo letos ozremo v teh dneh posebej na nekega moža, katerega navaja za izgled list tega tedna. Ta mož je prerok Elija. Sv. Jakob piše: *Elija je iz srca molil, da bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. In je zopet molil; in nebo je dalo dež, in zemlja je rodila svoj sad.*

Dvakrat je torej po besedah aposteljnovih molil Elija, prvič za sušo, drugič za dež, in obakrat je bil uslišan. Prav bo, menim, če tudi mi Elijevo molitev in kar je ž njo v zvezi in naslednje okoliščine premišljujemo danes in nasledna dva dni.

Torej oglejmo si danes preroka Elija samo ob suši.

I. Izraelsko ljudstvo je vrhunec svoje slave in mogočnosti doseglo pod kraljem Davidom. Začelo pa je vse iti rakovo pot že pod njegovim sinom Salomonom, zlasti v poslednjih letih njegovega vladarstva, ko se je vdal malikovanju; ljudstvo, zelo stiskano, pa se je

hotelo puntati zoper njega. Ko se je po njegovi smrti kraljestvo razdvojilo in razdelilo med Roboama in Jeroboama, ali v judovsko in izraelsko kraljestvo, tedaj pa se je splošnje malikovanje širilo vedno bolj. Njuni nasledniki so bili še slabši. Med saboj so se vojskovali in klicali neverska ljudstva na pomoč. To je še bolj pospeševalo odpad od edino pravega Boga. Da bi kralje odvrnil od malikovanja, pokončal jih je Bog nekaterokrat z vsem zarodom vred. Toda tudi taka kazni ni zmodrila naslednikov.

Najhudobniši med vsemi je bil Ahab, ki je Izraelcem kraljeval od l. 918 — 897 pred Kr. Vrh vseh družih pregreh si je še celo neverko Izabelo vzel za ženo, kar je bilo po Mojzesovi postavi ostro prepovedano. S to pregreho je Ahab združil še drugo. V glavnem mestu Samariji je maliku Balu sezidal tempelj ter mu postavil altar. Zanj je zbral tudi 450 duhovnov, duhovne Gospodove pa je dal pomoriti.

Že poprej je Bog pošiljal med Izraelce posebne može, preroke, da bi kraljem in ljudstvu kazali na pravega, živega Boga, malikovalcem pa napovedovali njegovo maščevalno jezo. Da so se mogli spričati za božje poslane, imeli so dar čudežev.

H kralju Ahabu pošlje Bog preroka Elija. (III. Kralj. 17.) Božji mož mu očita njegove silne hudobije ter pristavi: *Kakor resnično živi Gospod, Izraelov Bog, ki pred njega obličjem stojim, ne bo ta leta rose in dežja, razun po besedah mojih ust.* Ahab se razsrđi nad temi besedami in skrivaj streže Eliju po življenju. Tedaj Bog ukaže Eliju: „Umakni se od tod, in pojdi proti izhodu, in skrivaj se pri potoku Karitu, ki je Jordanu nasproti. In ondi pij iz potoka; ker krokarjem sem zapovedal, da te ondi živé.“

Prerok stori, kakor mu je bil Gospod zapovedal, in „krokarji so mu nosili kruha in mesa zjutraj in zvečer, in pil je vodo iz potoka.“

Po nekaterih dnéh pa se je posušil potok, ker ni dežilo na zemljo. Tedaj reče Gospod Eliju: „Vstani in pojdi v Sarepto (Sidonec) in ostani ondi; zapovedal sem namreč ondi ženi vdovi, da te preživi.“ Elija se kar napoti tjekaj.

Ko pride do mestnih vrat, najde ženo, ki nabira drv. Suho grlo ima že moč, torej pokliče ženo rekoč: „Daj mi malo vode v posodi, da pijem.“ Ko gre, da bi mu je prinesla, zavpije še za njo: „Prinesi mi, prosim, tudi grizljaj kruha.“ Žena odgovori: „Kakor resnično živi Gospod, tvoj Bog, nimam kruha, razun toliko moke v loncu, kolikor je peščica more držati, in malu olja v vrču; glej, nabiram drv, da grem in ga napravim sebi in svojemu sinu, da jeva in umrjeva potem za lakoto, ker ne bova imela nič več jesti.“ Elija pa jej reče: „Nikar se ne boj, temuč idi in stori, kakor si rekla; vendar meni najprej naredi iz tiste močice majhen podpepelnik, in prinesi ga k meni; sebi pa in svojemu sinu potem naredi. Zakaj Gospod tako-le govori: „Moka v loncu ne bo pošla in olje v vrču se ne bo zmanjšalo do dneva, ob katerem bo Gospod dal dežja na zemljo.“ Vdova gre in stori po Elijevi besedi; in od tega dne moka v piskru ne poide, in olje v vrču se ne zmanjša.

Nekoliko časa potem zbolí vdovi sin in umrje. Vsa potrta obrne se vdova do preroka. Elija jej reče: „Daj mi svojega sina“. Vdova mu ga dá, in prerok ga položi na svojo posteljo. Nato se obrne k Gospodu v goreči molitvi, se razprostre in se meri nad dečkom trikrat, in deček je čudežno oživel. Elija vzame dečka in ga podá materi rekoč: „Glej, tvoj sin živi.“ Hvaležno vdova reče Eliju: „Sedaj sem v tem spoznala, da si ti mož božji, in da je beseda Gospodova v tvojih ustih resnična.“

II. Pri teh dveh svetopisemskih dogodkih sedaj obstojmo: Elija prerok pri potoku Karitu in pri vdovi v Sarepti.

Potok Karit se steka blizu Jerihe v reko Jordan. Sarepta pa je bilo mestece zunaj izraelskega ozemlja med Sidonom in Tirom, ležeče ob morju. Tam je bilo mnogo vinogradov in oljk. Dandanašnji je ondi vas Sarfand z mnogimi razvalinami, in še sedaj kažejo kraj, kjer je Elija naletel na ono vdovo.

Kakor v dnevih kralja Ahaba, tako je tudi v poznejših in tudi še v sedanjih časih resnica trpela mnogo, in za strah božji se svet ni menil in se ne mení. Ako kak služabnik sv. katoliške cerkve napoveduje zaradi očitnih grehov tudi očitne kazni božje, noče mu hudobni svet verjeti. Ko pa pridejo zopet nadloge, bolezni, težki križi, tedaj še le se svet spomni, da Bog po svojih služabnikih ni žugal brez pomena in da sedaj spolnuje, kar je poprej grozil. Kolikokrat slišite v cerkvi, kako Bog kaznuje trdovratnost in smrtni greh na tem in onem svetu, toda redki, redki so, ki bi si v zdravih dneh vzeli to k sreči. Kadar pa jih prime bolezen, kadar jim na bolniški postelji vest očita, da so sami največ krivi smrtinosne bolezni, tedaj se marsikdo milo zjoka: oh, da bi bil vsaj poprej spregledal!

Pravični kristijan pa je, kakor Elija, pod božjim varstvom. Bog je njegov zvesti pomočnik, Bog njegov tolažnik ob času nadloge.

Sv. Bazilij pravi, da je to, kako je Bog preživil preroka pri potoku, posebno čudno in pomenljivo. Tu, piše ta cerkveni učenik, se je spolnilo, kar je David prepeval o Bogu: *Tebi je izročén ubogi; ti si pomočnik sirot.* (Ps. 10, 14.) Ravno požrešne roparske ptice: krokerji so morali preroku donášati jed, ti, ki trgajo še drugim jed kar s silo proč, ti so postali služabniki moža božjega. Svojo naravo pozabivši so poslušni božji naredbi.

Kako tolažilno je to za ubogega siromaka in kako osramotilno za brezbožnega bogatina!

Ta čudež s prerokom Elijem ni edin v življenju svetih mož. Saj vam je znano nekaj podobnega tudi iz življenja sv. Pavla, prvega puščavnika. Sv. Pavel je v svojem 23. letu ubežal grozovitemu

preganjanju pod rimskim cesarjem Decijem l. 250 po Kr. Podavši se v tebajsko puščavo preživel se je tam 30 let s sadežem neke palme, daljnih 60 let pa s polovico hlebca, ki mu ga je donášal orel (vran). Pil je iz studenca, oblačilo si je naredil iz palmovih listov. Leta 341 je starček še živel in še hvalil Boga. Tedaj pride po božjem naklepu 90 let stari sv. Anton k 113 let staremu Pavlu. Prav srčno veselje imata drug z drugim pomenkovaje se o kraljestvu božjem. V tem času ravno prileti orel in spusti pred nju cel hlebec kruha. Strmé pogleda sv. Anton, kaj bi to pomenilo. Sv. Pavel spregovori: „Glej čudno in usmiljeno previdnost božjo! Že 60 let prejemljem vsak dan pol hlebca, ker sva pa danes dva, poslal je Bog celega“. Sveta puščavnika hvalita Boga, vžijeta nekoliko jedi, in molita celo noč.

Prav je rekel torej sv. Anton vrnivši se od sv. Pavla v svoj samostan: „Elija sem videl!“

Kristijanje! Ako hočemo, da bode Bog naš skrbni oče, moramo biti mi njega ljubeči otroci, kateri se na vso moč varujejo ga kedaj razžaliti. Tudi moramo časne skrbi bolj njemu prepustiti ravna se po besedah Kristusovih: *Ne skrbite tedaj, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Ker po tem vsem vprašujejo neverniki. Saj vé vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete. Iščite tedaj najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse to vam bo privrženo.* (Mat. 6, 31—33.)

Pa boste rekli: Krokarji nam pa vendar ne bodo donášali kruha, in olja v posodi nam bo gotovo zmanjkalo. Jaz pa vas vprašam: Ali se mar ne ponavlja vsako leto več ali menj po vseh krajih to, kar se je zgodilo v Elijevem času samo na dveh: pri potoku Karitu in v Sarepti? Le pomislite na vsakoletne poljske pridelke. Ali more nas kateri priklicati le jedno bilko žita iz zemlje? Ali mar ni to božji čudež, ki se nam pa zategadelj ne zdi tolikanj pomenljiv, ker se leto za letom ponavlja? In če se ta čudež v jednom kraju pokaže v manjši meri, pokaže se pa na drugem v večji obilnosti. S slabimi letinami, ki nastopijo po prehudi suši ali predolgi moči, hoče nas Bog tako opomniti pokore, kakor je hotel z dolgotrajno sušo spreobrniti Izraelce.

Tudi vdova v Sarepti nas more učiti marsikaj lepega. Zakaj je Bog poslal Elija ravno k tej vdovi, ki je bila neverka; saj je bilo tudi v Izraelu dosti vdov? Hotel je stem pokazati, da mu je revna neverka, ki pa je resnice željna, dobrega srca in potrpežljiva, ljubša, kakor celo sicer verno ljudstvo, če pa je zraven tega hudobno in razuzdano. Že to nas uči, da tudi nam ni dosti samo imenovati se kristijane. Če nimamo ničesar družega od Kristusa, kot samo ime, ne bode nas pri sodbi hotel spoznati za svoje.

Elija je veliko tirjal od vdove; bila je že sama čisto pri koncu. Toda Bog je nagnil njeno srce, da je preroku vrjela in zato je nebeški blagoslov napolnil njeno hišo.

Poštene potnike sprejemati, dati jim živeža in prenočišča: to je telesno delo usmiljenja. Kdor rad tako ravná, kdor je gostoljuben — slovanska gostoljubnost že tako sloví — ta bo, kakor ona vdova, gotovo prejel obilen blagoslov od Gospoda.

Prerok Elija je s presérno molitvijo obudil umrlega sina. Mi pa mislimo pri tem na delovanje zakramentov sv. krsta in sv. pokore. Saj se po teh dveh zakramentih mrtvi otroci svete matere cerkve obujajo zopet k novemu, čeznatornemu življenju. Da bi le pogostokrat vsi, ki so na duši mrtvi, hoteli biti oživljeni, in da bi tudi posvečujočo milost božjo dolgo ohranili v sebi, in ne samo par dni ali tednov velikonočnega časa! Toda, koliko jih je, ki vse druge dni celega leta prespé v *smrtni senci!*

Danes sem vam razložil zgodbo Elijevo samo v njenem začetku. Kajne, verni poslušalci, kako mična je in kako poučno je življenje in delovanje Elijevo ob suši. Sklenem z besedami, s katerimi ga slavi modri Sirah (48, 3. 4. 5. 11.): *Z Gospodovo besedo je nebo zaprl. Tako je bil Elija s svojimi čudeži poveličan! In kdo se more tako hvaliti, kakor ti, ki si z besedo Gospoda Boga mrtvega otel iz spodnjega sveta in smrtne oblasti. Blagor jim, ki so tebe videli.* Kristijanje! Blagor pa tudi nam, da moremo v teh dneh toliko spodbudnega o sv. možu slišati in od njega se naučiti toliko koristnega za čas in večnost. Amen.

Val. Bernik.

II. Prerok Elija na gori Karmelski in v puščavi.

In Elija je spet molil; in nebo je dalo dež in zemlja je rodila svoj sad.
Jak. 5, 18.

Sv. dežela je sploh precej gorata. Med najlepša gorovja palestinska se more šteti pogorje Karmelsko. To pogorje je zelo rodovitno, ob vznožju se razprostirajo oljčni in lavorjevi vrtni, zgoraj pa raste bolj smrekovina in hrastovina. Naše vrtné hijacinte in narcise in druge cvetlice rastó tam v prvotnem, divjem stanu, in mnogo bistrih vrelecev žubori po gorskih jarkih ter se steka v potok Kison,

ki se zliva v sredozemsko morje. Na gori Karmelski, ki se dviga 1200 čevljev nad morje, kažejo potnikom razne kraje, ki so znameniti po preroku Eliju, in katere zelo čislajo judje, kristijanje in mohamedanci. (Prim. Jeran: „Popotovanje v sv. deželo.“)

Cerkev na gori je posvečena Materi božji in sv. Eliju. Pod velikim altarjem je ona votlina, v kateri je po izročilu bival sveti mož. O redu karmeliškem, ki ima tu svoj prvotni samostan, ste gotovo že kaj slišali, o škapulirju karmelske Matere božje pač tudi. Bratovščina tega škapulirja ima poseben praznik na dan karmelske Matere božje dne 16. julija.

Jedno uro od cerkve in karmelskega samostana je oddaljen tako imenovani Elijev studenec, izvirajoč iz bele skale. Nad samostanom kakih 400—500 korakov je takozvani Elijev vrt, v katerem se nahajajo kamni, podobni melonom ali vžitnim bučam. O tem se pripoveduje naslednje: Ko gre Elija tam mimo, vidi človeka, ki pazi na melone. Ker je lačen, poprosi ga prerok, naj mu dá melono. „Melono?“ začudi se oni mož, „saj nimam nobene: kar tukaj vidiš, so zgolj kamni.“ „No“, reče Elija, „naj pa bodo kamni“; in v tem hipu se zgodi. Nekoliko niže v samostanu je darivni grič Elijev, in blizu tam kraj, kjer so bili Balovi duhovni pomorjeni. Ob gorskem vznožju se nahaja votlina, 20' dolga, 18' šir., 12' vis.; to je šola sv. Elija ali tudi preroška šola imenovana, ker so se tukaj mladeniči in možje pod vodstvom Elijevim pripravljali za preroški stan.

To naj zadostuje gledé znamenitih krajev na gori Karmelski. Ozrmo pa se sedaj (nadaljevaje včerajšnjo pridigo) v Elijevo življenje in delovanje na gori Karmelski in kar je s tem v zvezi. (III. Kralj. 18. 19.)

I. Ko tri leta in šest mesecev ni več deževalo, reče Bog Eliju: „Pojdi in pokaži se Ahabu, da dam dežja na zemljo.“ Šel je tedaj Elija k Ahabu. Ko ga ta zagleda, reče mu: „Si-li ti tisti, ki motiš Izrael?“ T. j.: Si-li ti tisti, ki nesrečo napravljaja Izraelu, namreč: sušo, lakoto in dragino? Prerok pa mu odvrne: „Nisem jaz motil Izraela, ampak ti in hiša tvojega očeta, ki ste zapustili povelja Gospodova in ste hodili za Balom. Vendar pa sedaj pošlji in zberi k meni ves Izrael na goro Karmel, tudi preroke Balove.“ Ahab tako stori, ker ga je sila prignala k pokorščini.

Na gori stopi Elija pred vse ljudstvo in spregovori: „Kako dolgo omahujete na dve strani? Če Gospod je vaš Bog, hodite za njim; če pa Bal, hodite za onim.“ Ljudstvo mu ne odgovori besede, ker čuti, da je prizadeto. Elija spet povzame besedo: „Jaz sem sam ostal prerok Gospodov, prerokov Balovih pa je 450 môž. Naj se nam

dasta dva vola, in oni naj si izberejo jednega vola ter naj ga razsekajo na kose in položijo na drva, ognja pa naj ne podtikajo; in jaz bom pripravil družega vola in položil na drva, ognja pa ne bom podtaknil. Kličite imena svojih bogov, in jaz bom klical ime svojega Gospoda; in bog, kateri bo uslišal po ognju (t. j. kateri bo poslal ogenj, povžit darove), on bodi Bog.“ In odgovorilo je vse ljudstvo: „Prav dober je predlog.“

Balovi preroki se slovesno opravijo, vzamejo jednega vola, ter ga zakoljejo. Potem postavijo altar, okoli njega plešejo ter od jutra do poldne vpijejo: „Bal, usliši nas!“ Ali ni ga bilo, da bi bil odgovoril. Elija jih zasmehuje rekoč: „Vpijte z večjim glasom; saj je bog, in morebiti se pogovarja, ali je v gostilnici, ali na potu, ali morda spi, da se zbudi.“ Še bolj na glas torej vpijejo, in se po svoji šegi tudi drezajo z nožmi in suličicami, da jih kri oblije. Tako se spakujejo do večera; toda Bal ne sliši in ne usliši njih molitve.

Tedaj reče Elija vsemu ljudstvu: „Pridite k meni.“ In ko ljudstvo stopi k njemu, postavi oltar iz 12 kamnov, dá skopati strugo okoli in okoli njega, naloži nanj drva, razseka vola na kosove, dene ga na drva in reče vode trikrat nanj vlti, tako, da se tudi struga napolni z vodo.

Nato stopi Elija k altarju ter moli rekoč: „Gospod, pokaži danes, da si ti Bog Izraelov, in jaz tvoj hlapec, in da sem po tvoji zapovedi storil vse te reči. Usliši me, Gospod, usliši me; da se uči to ljudstvo, da ti, Gospod, si Bog, in da si ti spreobrnil njih sreča!“ In glejte! „Padel pa je ogenj Gospodov, in je povžil žgavni dar, in drva, in kamenje, in tudi prah, in vodo, ki je bila v vodotoku je polizal. Ko je ljudstvo vse to videlo, padlo je na svoj obraz in je reklo: Gospod sam je Bog, Gospod sam je Bog.“

In rekel jim je Elija: „Primate Balove preroke, in kar jeden naj ne uide izmed njih.“ In ko so jih bili prišli, peljal jih je Elija k potoku Kisonu, in jih je ondi pomoril. To pa se je zgodilo po Mojzesovi postavi (5. Mojz. 13, 5), ker so bili oni morilci pravih prerokov in so ljudstvo zapeljali v malikovalstvo.

Elija gre potem na vrh Karmela, skloni se k zemlji in moli. Za nekoliko časa reče svojemu dečku, ki mu je stregel: „Pojdi gori in poglej proti morju.“ Deček pa se vrne s poročilom: „Nič ni.“ Prerok mu ukaže: „Povračaj se sedem potov.“ In glej, ob sedmem potu se prikaže iz morja majhna meglica, kakor stopinja človeka. Kmalu pa se zatemni nebo in dež se vsuje in vse z novega oživi. Zgodilo se je tedaj, kakor ste slišali v listu sv. Jakoba: *In Elija je spet molil; in nebo je dalo dež, in zemlja je rodila svoj sad.*

Ahab svoji ženi Izabeli vse pové, „kar je bil Elija storil, in kako je pomoril vse preroke (Balove) z mečem.“ Izabela se vsa razkačena zaroti, da hoče precej drugi dan Elija umoriti. Prerok pa uide njeni grožnji v puščavo, v kateri so nekedaj Izraelci po izhodu iz Egipta bivali 40 let. Star in hudo lačen in žejen in ves oslavljen se vsede pod neki „brinj“, in želi umreti in priti v boljše kraljestvo. Prerok moli tako-le: „Zadosti mi je, Gospod, vzemi mojo dušo; zakaj

nisem boljši, kakor moji očetje.“ Elija se vleže in zaspil v brinjevi senei. In glej, angelj Gospodov se ga je dotaknil in mu je rekel: Vstani in jej. Ozrl se je, in glej, pri njegovi glavi je bil podpepelnik (t. j. kruh pod pepelom pečen) in posoda vode; jedel je tedaj in pil in je zopet zaspal. In povrnil se je angelj Gospodov v drugič in se ga je dotaknil in mu je rekel: Vstani, jej; zakaj ti imaš še dolgo pot. In ko je bil vstal, je jedel in pil in je hodil v moči tiste jedi 40 dni in 40 noči, do božje gore Horeba.“ Tam se mu prikaže Gospod, naroči mu, katera moža naj pomazili za kralja, Elizeja pa za svojega naslednika. Elija gre in vse tako stori.

II. Tu sedaj prejenjajmo, da se ozremo zopet nekoliko nazaj in posnamemo potrebne nauke.

Kralj Ahab se je zadril nad prerokomelijem: „Si li ti tisti, ki motiš Izrael?“ Tako vprašujejo še dandanes somišljeniki Ahabovi sv. katoliško cerkev in njene služabnike, če tudi so le oni sami tisti, ki prestopajo zapovedi Gospodove in s tem jezo božjo kličejo na zemljo. Kadar se kje napravi kak državni prevrat, ali kadar se kje naknadno zasučejo državne homatije: kdo je pri tem največkrat obdolžen? Papežstvo, jezuiti, katoliško duhovništvo, krščanske šole.

Ko so pretečeno jesen v južni Ameriki v Braziliji odstavili in spodili cesarja ter oklicali ljudovlado, kaj menite! kje so hoteli najti pravega vzroka za to? Prekucuhi so bobnali po časnikih, da so jezuiti to zagrešili. Resnica pa je, da so skrivne družbe že dolgo na to delovale.

Vlanski postni čas je imel sloveči frančiškan P. Avguštín da Montefeltro postne pridige v cerkvi sv. Karola v Rimu, in ljudje so se iz vseh stanov v tisočih gnjetli v cerkev, ki ima prostora za 5000 ljudi, in so se že dve uri poprej zbirali v njej. To je seveda na vso moč bodlo prostomišljaške zagrizence v oči. Pridigarja so napadli najprej na cesti, ko se je peljal v cerkev. Četrto postno nedeljo pa se je blizu velikega altarja razpočila bomba. Silen strah se je lotil poslušalcev. V pridigarjev opomin: bodite tihi in mirni! se je ljudstvo pomirilo. V državni zbornici so zaradi takega dogodka pozvali ministerskega predsednika, naj se o tem dogodku izreče. In kaj je rekel brezverec (framason Crispi)? Modro se je odrezal, češ, „naj služabniki katoliške cerkve sami pazijo, da se ne bode zgodilo več kaj takega; sicer je pa mogoče, da je bombo položil kak duhovnik iz nevoščljive zavisti. Ta bi bil torej tisti, ki je v tem slučaju „motil Izrael!“

Kakor ob času Elizejevem, tako se tudi še sedaj morejo marksikje navesti besede: „Kako dolgo omahujete na dve strani? Če Gospod je Bog, hodite za njim, če pa Bal, hodite za onim!“ Koliko jih je, ki omahujejo na dve strani, če tudi se ne more reči, da so kruljevi, ali da so pregloboko

pogledali v kozarec! Ti, kristijan, greš dopoldne v cerkev k sveti maši, popoldne pa, namestu h krščanskemu nauku, greš med igralce. Ti prejmeš zjutraj sv. rešnje Telo, zvečer pa s taistim jezikom že opravljaš, lažeš, obrekuješ, kolneš, klafaš. Ti obljubiš pri spovedi poravnati vse krivice, toda pri prvi priliki te lakomni hudič že zopet premoti, da bližnjega vsaj nekoliko prikračiš.

O kristijan, spomni se v vseh tacih skušnjavah besed Kristusovih (Mat. 6, 24.): *Nihče ne more dvema gospodoma služiti.* Nihče ne more in ne sme svojega srca navezati na Jezusa in ob enem tudi na Bala, na priliznjene satana. Kadar pride bolezen, nesreča na polju, v gori ali pri živini, ali druge nadloge, zlasti pa zadnja ura, tedaj more pomagati samo pravi živi Bog, začetnik in ohranjevalec vseh stvari, ne pa maliki: denar, lepota, mladost, posvetna čast.

Prosimo dalje Boga zlasti v prošnjih dnéh, da Balove preroke sedanjega časa pokonča, t. j. prosimo ga, da odvrne in odstrani iz našega cesarstva in posebej iz naše dežele vso brezbožnost in vso peklensko laž, vse zmote in krive vere. Pa ne rečem, da ga prosimo samo za to. O, poleg tega ga prosimo lahko tudi za ugodno vreme v letošnjem poletju in jeseni. Če le ne bomo v svojih molitvah prostovoljno razmišljeni in zanikerni pri svojih dolžnostih, če se bomo vselej Kristusa držali, greh pa sovražili, potem bomo gotovo uslišani, kakor je bil tudi Elija, ki pa je po besedah svetega Jakoba *molil iz srca* in je bil sploh bogaboječ človek, mož po volji božji.

Ko je bil sv. Hubert škof v Litihu na Belgijskem (v 8. stol.), tedaj je reka Maas tako usahnila, da niso mogli več z ladijami voziti po njej. Sveti škof se, zaupaje v božjo vsemogočnost, vstopi pred meščane in jih vpraša: „Ali veste, kdo je s svojo besedo odprl nebo, ki je bilo zaprto 3 leta in 6 mesecev?“ Nekdo odgovori: „Elija je bil to.“ Tedaj spregovori sv. Hubert: „Taistega Boga, ki ga je on klical, častimo tudi mi. Njegova moč, ki se je skazala v starih časih, ni se v naših časih nikakor postarala ali izgubila veljave. Postimo se in molimo, potrkajmo na njegovo vsemogočnost, priporočimo se njegovemu usmiljenju, da stori po svoji volji.“ Nato sv. Hubert poklekne in moli nekaj časa. In glejte, komaj jenja, že začne dež nalletovati, in deževalo je vedno bolj, in reka Maas, katero bi bila mogla poprej prebresti drobnica, narastla je zopet dovolj in postala zopet ladjenosna.

Za sklep še jeden nauk. Slišali ste poprej, da se je Eliju Bog sam prikazal na gori Horeb, kjer se je nekedaj tudi Mojzesu v gorečem grmu. Predno pa je Elija mogel Boga videti, bil je pokrepčan s prečudno čeznatorno močjo po angeljskem kruhu. Ljubi kristijan je!

Tudi mi hodimo sedaj po puščavi tega sveta. Da ne omagate na tej poti, ki je za marsikaterega dolga, ne 40 dni, ampak 40 in še več ali tudi menj let, krepčajte se pogostokrat s pravim angeljskim kruhom, s sv. rešnjim Telesom. Potem boste mogli svojega Boga na navišji gori, v nebesih, od obličja do obličja gledati in uživati na vekomaj. Amen.

Val. Bernik.

III. Elija in Kristus.

Tako je bil Elija s svojimi čudeži poveličan! In kdo se more tako hvaliti, kakor ti? Sir. 48, 4.

Stara zaveza, predhodnica nove, je pripravljala ljudi na prihod obljubljenega Odrešenika. Zato je pa tudi tolikanj pomenljiva v svojih dogodbah in osebah, in tolikanj podučna v svojih besedah. Ko je prišel Zveličar na zemljo, skliceval se je potem sam večkrat v svojih govorih na stari zakon. Govoré n. pr. o vesoljni sodbi je rekel: *Kakor je bilo v dnevih Noetovih, tako bo tudi prihod Sinu človekovega. Zakaj, kakor so v dnevih pred potopom jedli in pili, se ženili in možile do tistega dné, ko je šel Noe v barko, in niso spoznali, dokler ni prišel potop, in vseh vzel: tak bo tudi prihod Sinu človekovega.* (Mat. 24, 37. id.) Pri drugi priliki se je grozil trdovratnemu mestu Kafarnavmu in kazal na mesto Sodomo. (Mat. 11, 23.) Zopet drugikrat se je skliceval na Ninivljane in neversko kraljico iz Sabe, ki bodo vsi lože dajali odgovore pri sodbi, kakor pa oslepljeni in trdovratni judje. (Mat. 12, 41. 42.)

Izmed prerokov je božji Učenik vzel v misli nekikrat tudi preroka Elija rekoč: *V resnici vam povem: V dnevih Elijevih je bilo veliko vdov v Izraelu, ko je bilo nebo tri leta in šest mesecev zaprto in ko je bila velika lakota po vsej deželi; in k nobeni iz njih ni bil Elija poslan, ampak v Sarepto na Sidonskem k ženi vdovi.* (Luk. 4, 25. 26.)

Je pa v stari zavezi premnogo dogodb in oseb, ki so bile naravnost znamenja in predpodobe obljubljenega Odrešenika. Tako daritev Melkizedekova, zgodba Izakova, zgodba egiptovskega Jožefa, zgodba Jobova, Aron, izraelski veliki duhoven, kralj David, posebno pa preroki začeni od Mojzesa do zadnjega preroka Janeza Krstnika.

Izmed vseh prerokov pa se hočemo danes nekoliko bolj pomuditi pri onem, čegar življenje nam po prejšnjih dveh pridigah stoji toliko živejše pred očmi, pogledjmo na Elija.

Modri Sirah ga slavi: *Tako je bil Elija s svojimi čudeži poveličan! In kdo se more tako hvaliti, kakor ti?* Na to vprašanje pa odgovarja sv. Avguštin, da se Kristus more tako hvaliti, in še vse bolj. Sv. Avguštin to izraža s tem, ko pravi, da je prerok Elija predpoda Jezusa Kristusa.

O tem vam bom govoril danes tudi jaz, in to še s toliko večjo pravico, ker so ljudje ob Jezusovem času deloma celo menili, da je on Elija. (Mat. 16.)

Že to, da je bil Elija prerok, spominja nas tudi Jezusove preroške službe. Preroki so bili učenički ljudstva. Tudi Jezus Kristus je bil učenik v pravem pomenu besede. Saj nam so znane njegove pridige, dolga je zlasti tista na „gori blagrov“, vemo tudi, kako je učil po shodnicah in oznanoval evangelij kraljestva. Ljudje so se mu kar čudili rekoč: *Velik prerok je med nami vstal, in Bog je obiskal svoje ljudstvo.* (Luk. 7, 16.) In kakor so preroki, med temi tudi Elija, imeli svoje učence, tako jih je privzel tudi Jezus Kristus, da bi bili v svojem času vredni nasledniki njegovi in oznanjevalci božje besede.

1. Da prestopim sedaj naravnost k Eliju, omenim zopet njegovega opravila na gori Karmelski. Elija je pripravil klavni dar, potem je molil, da bi Gospod njegovo daritev hotel blagovoljno sprejeti.

Jezus Kristus je tudi pripravil klavni dar, in sicer sam sebe. Pripravljal je ta dar skozi 33 let premagovaje se in zatajevaje, pripravljal ga je s postom in molitvijo. Z molitvijo se je zlasti pripravil na one odločilne ure, ko je šel v bitko trpljenja in grenko smrt. Molil je na Oljski gori, trikrat je molil prošé nebeškega Očeta, naj sprejme njegovo daritev kot spravni dar, če je bila tako sklenila njegova sveta volja.

2. Elijevo daritev je Bog sprejel, ogenj iz nebes jo je pokončal.

Tudi daritev Kristusovo je nebeški Oče sprejel. Ogenj božje ljubezni je to daritev čisto povžil, Kristus je do dna moral izpiti kelih trpljenja. *V tem smo vsi spoznali ljubezen božjo, da je on svoje življenje za nas dal,* pravi sv. Janez. (I. 3, 16.) Kakor pa je Kristusa samega povžil ogenj ljubezni, tako pričakuje, da bi na altarju naših src plamtel ogenj čiste božje ljubezni. Sam pravi: *Ogenj sem*

prišel na zemljo prineset, in kaj hočem, kakor da se vname?
(Luk. 12, 49.)

3. Slišali ste včeraj, da je Elija pomoril Balove preroke, v prvi pridigi pa sem pravil, kako je obudil mrtvega sina one vdove v Sarepti.

Jezus Kristus pa je z mečem svojega božjega nauka pokončal pagansko malikovalstvo. Drugo za drugim so se odpovedovala malikovalska ljudstva svojim namišljenim bogovom. Leta 312 po njegovem rojstvu pa je celo prostrano in mogočno rimsko cesarstvo sprejelo vero tistega, ki ga je nekedaj dal ravno rimski oblastnik pribiti na križ. Od takrat, od časov cesarja Konstantina, pa se širi kraljestvo Kristusovo na zemlji, in prodrlo je že do najbolj divjih rodov. Zato pravi zopet sv. Avguštin, da je po Eliju v predpodobi naznanjeno, kako je Kristus ves neverški svet obudil od grešnega, smrtnega spanja. Kristus je to storil z molitvijo in s tem, da se je nagnil in spel na sv. križ. Prav za prav pa je svet prenovila vsa presv. Trojica, zato pravi taisti učenik, da je to v podobi naznanjeno po Eliju, ki se je trikrat „meril“ ali spel nad mrtvim dečkom.

4. Spomnimo se dalje molitve Elijeve vrhu gore Karmelske, kjer je prerok prosil dežja *k zemlji nagnen* tako, da je *djal svoj obraz med svoja kolena*. To je bilo znamenje ponižnosti in zbranega duha.

Ko pošlje Elija svojega dečka pogledat, če se od morja sem kaže že kakšna meglica, in ko deček pride nazaj z odgovorom, da še nič ni, tedaj prerok trdno zaupaje v Boga veli dečku, naj sedemkrat gre pogledat. In res, sedmič zagleda majhno meglico, in kmalu se je napravilo na dež in padlo ga je dovolj, da je *zemlja rodila svoj sad*.

Način molitve prerokove je zopet lepa podoba molitve našega Zveličarja. Molil je vselej ponižno. In kako bi bil tudi mogel drugače, on, kateri se je sam sebe v tem oziru postavil za izgled rekoč: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen?* (Mat. 11, 29.) In ali ni mar tudi po zunanje pokazal najglobočjega poniževanja pred Očetom nebeškim na Oljski gori? Saj veste, da je takrat *padel na svoj obraz* (Mat. 26, 39.) in se vsega prepustil volji Očetu. Molitev Jezusova je bila vselej tudi zaupna. Kar je prosil nebeškega Očeta, pričakoval je vse prav za trdno. To nam je sam razodel, ko je rekel pri obujenju Lazarjevem: *Oče, zahvalim te, da si me uslišal. Jaz sem pa vedel, da me vselej uslišiš; toda zavoljo ljudstva, ki okoli*

stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal. (Jan. 11, 42.) Iz današnjega evangelija pa spoznamo, kako se je Jezus prizadeval tudi svoje učence nagniti k neomahljivemu zaupanju v Boga. Ko bi jim bil kar rekel: *Prositate, in se vam bo dalo*, že to bi bilo dovolj, saj je On večna resnica, ki vse obljube spolni natanko. Toda njemu je toliko do zaupljivosti, da trikrat ponavlja, kar jim hoče zagotoviti: *Prositate, in se vam bo dalo; iščite, in boste našli; trkajte, in se vam bo odprlo*. In kakor bi še ne bilo zadosti, že zopet ponavlja to trikratno obljubo z drugimi besedami: *Zakaj slehern, kateri prositi, prejme; in kdor išče, najde; in kdor trka, se mu bo odprlo*. Razum tega jim pové še priliko o navadnem človeku, o prijatelju, v primeri z Bogom, primerja tudi navadnega očeta z Očetom nebeškim. S tem nas je hotel Jezus takorekoč kar prisiliti k trdnemu zaupanju. In kakor bi slednjič še vse to prigovarjanje Jezusovo do učencev ne zadostovalo, zagotovi jih po zadnji večerji, takrat, ko se je po svetem obhajilu prijateljsko razgovarjal z njimi, tako-le: *Resnično, resnično, vam povem: Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal. Prositate, in boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno*. (Jan. 16, 23, 24.)

Tista neznatna meglica, ki jo je zagledal ob sedmem potu Elijev deček, je predpodoba device Marije, in krepilni dež je Jezus Kristus sam z vso svojo milostjo, kar je naznanil tudi že David v v svojem 71. psalmu (v. 6). Mi pa se moremo te milosti vdeležiti v tej meri, kolikor smo pripravljeni za njo. Sv. Hijeronim pravi: Milost božja je kakor studenec, ki se ne dá nikoli izsušiti; vsakateri si more zajeti njegove vode, kolikor hoče. Kdor dobi malo, je kriv temu le sam. Ko bi bil imel večo posodo, t. j. bolj očiščeno srce, več milosti bi bil spravil vanjo. Ko je ob tej silni suši na Elijevo prošnjo Bog zopet poslal dežja na zemljo, nalovil ali zajel si je za žejo vsakateri toliko vode, kakoršno posodo je imel za to pripravljeno. Da je Elija sedemkrat ukazal k morju iti, pomeni sedem darov sv. Duha, ki jih je po Jezusovem zasluženju prejela sv. cerkev.

5. O Eliju bi vam imel še mnogo povedati. Tako n. pr. kako je napovedal kazen Ahabu in Izabeli, ki sta si s pomočjo krivih prič prilastila Nabotov vinograd. Povedal bi vam, kako se je zagrožena kazen zares tudi izvršila, da je bil namreč Ahab v vojski smrtno zadet, da so kraljico vrgli skozi okno na trda tla in da so obeh kri lizali psi. Toda za naš namen bo zadostovalo, če vam samo nekaj še povem o koncu Elijevega bivanja na zemlji.

Včeraj ste slišali, da je bil po božjem povelju Elizej odločen Eliju za naslednika. Elizej se je potem zvesto držal svojega učenika.

Koder je hodil Elija, povsod je bil Elizej neločljivi spremljevalec. Ko menita necega dné iti čez reko Jordan, vzame Elija svoj plašč in zganivši ga vdari po vodi; ki se razdeli na dvoje, da gresta oba skozi po suhem. Učenci preroški, 50 po številu, pa so ju opazovali od daleč. Onstran Jordana reče Elija Elizeju: „Prosi, kar hočeš, naj ti storim, preden bom vzet od tebe.“ In rekel je Elizej: Prosim, naj bo v meni dvojen tvoj duh. In on je odgovoril: „Teško reč si prosil, vendar če me boš videl, kadar bom vzet od tebe, se ti bo zgodilo, kar si prosil; če me pa ne boš videl, se ne bo zgodilo.“ In ko sta dalje hodila in se gredé pogovarjala, glej, ognjen voz in ognjeni konji so ju razložili; in Elija je šel v viharju v nebo. Elizej pa je gledal in klical: Oče moj, oče moj! voz Izraelov in voznik njegov!“ in ni ga videl več. (IV. Kralj. 2.) Hotel je s poslednimi besedami reči Elizej: Ti si Izraelu več pomagal s svojo molitvijo in svojimi čudeži, kakor vse vojne trume, vozovi in konjiki.

Verni poslušalci! Ni mi treba daleč segati, da vam Eliju nasproti postavim Njega, čegar predpoda je bil Elija prav do zadnjega. Jutri je praznik Vnebohoda našega Izveličarja. In komu je neznano, kako častljivo se je vzdignil Jezus v pričo svojih učencev v nebo? Kdo tudi ne vé, da se bo taisti Zveličar še jedenkrat prikazal v oblakih neba, da sodi žive in mrtve? In kakor je bil Elija nekdanj priča Jezusovega poveličanja na gori Tabor, tako bo tudi po besedah Malahijevih (4, 5.) *Bog poslal preroka Elija, preden pride Gospodov dan, véliki in strašni sodnji dan.* Takrat bo Elija vse poravnal (Mark. 9, 11.), on bo Jude spreobračal k veri v Jezusa Kristusa. To je stanovitno izročilo v judovski in krščanski cerkvi, kar je Jezus potrdil tudi sam (Mat. 17, 11.). — Da bi pač takrat Jezus bil nam milostni Sodnik in Elija naš dober zagovornik! To se bo zgodilo le potem, če homo mi spolnovali prav zvesto zapovedi, ki jih je Bog dal v stari, ravno tako pa tudi petere, ki jih je dal po svoji cerkvi v novi zavezi.

Spoznali ste, dragi kristijanje, lahko iz teh treh pridig, da je res po pravici vskliknil modri Sirah: *Tako je bil Elija s svojimi čudeži poveličan.* Izpredvideli ste pa tudi ob tej priložnosti posebej še danes, kako lepo se strinjata stara in nova zaveza, in da se po vsej pravici Jezus Kristus more še brez primere bolj „hvaliti“ v novi, kakor Elija v stari zavezi. Prav ima torej sv. Avguštin, ki pravi: *Obe zavezi si dajeta medsabojno spričevalo. Stara oznanja novo, in nova skazuje resničnost prerokb stare zaveze; obe si kličeta nasproti, kakor dva Sarafa: Svet, svet, svet je Gospod Bog vojnih trum!*

Mi pa, verni kristijanje, obrnimo se k sklepu do obeh zastopnikov starega in novega zakona ter zakličimo: Sv. Elija, prosil za nas! Ti pa, Jezus Kristus, usmili se nas sedaj in ob naši smrtni uri in pri sodbi! Amen. Valentin Bernik.

Vnebohod Gospodov.

I. Ali je res vsaka vera dobra in zveličavna?

Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.
Mark. 16, 16.

Iz današnjega prazniškega sv. evangelija se vidi, da so bili aposteljni še celó po Kristusovem vstajenji nevernega in trdovratnega srea, ker tistim, kateri so videli, da je vstal, niso verjeli (Mark. 16, 14); ter so tudi taki ostali, dokler jih ni sv. Duh razsvetlil binkoštni dan; zato jim tudi Jezus danes, kratko pred svojo ločitvijo od njih v nebesa, očita njihovo nevero in trdobo srea! To očitjanje glede vere pa še ne velja v toliko ostrem pomenu samim aposteljnóm, kolikor nam kristijanóm. Res, da aposteljni niso bili brez graje, ker bi bili tolikim pričam smeli trdno verjeti; a pomisliti moramo, da je vera dar božji, s katerim jih je še le pozneje napolnil sv. Duh; in kristijani pa smo že deležni postali darov sv. Duha pri sv. krstu in pri sv. birmi, ko so bile po milosti božji našim dušam vlite svete čednosti zveličavne vere, tolažilnega upanja, in goreče ljubezni; pa vendar je toliko kristijanov mrzlih in slabih v veri, in trdega srea v ljubezni do Boga in dobrih del. — Ta mrtva vera mnogih kristijanov je podobna denarju, kateri ne donáša nobenih obresti; je podobna bogatemu zakladu, kateri leži v zemlji zakopan, in čegar gospodar je prelén, da bi ga poiskal in izkopal, je kakor z zlatom napolnjena gora, katere zarad nemarnosti nobeden ne preiskuje; kristijan z mrtvo vero je podoben lakomniku, kateri ima vsega v obilnosti, pa si vendar nič ne privošči in gladu poginja! Ta mrtva vera je kriva toliko zamud, grehov in trpljenja za kristijana, ter kliče šibo in srd božji nad njega! Ko bi imeli vsi živo vero in sprejemljivo srce, kako bi bilo mogoče, da bi bili tako nemarni v službi božji, tako obupljivi v nadlogah, ter tako prevzetni v sreči?! Kdor ima živo vero v Boga, ga rad časti, rad moli, vse zaupanje v njega stavi, se boji ga razžaliti, rad spol-

nuje božje in cerkvene zapovedi, dela dobro in se varuje vseh pošastnih pregreh. Pri sedanjih kristijanih pa se to pograša, kar spričuje, da je njihova vera slaba in mrzla; da nimajo trdnega prepričanja o resničnosti svoje vere, in se še vrh tega prav velikokrat sliši nespačetni ugovor: da je vsaka vera dobra in zveličavna, v kateri človek živi, če le po njej živi! Da temu ni nikakor res tako, vas hočem danes prepričati.

I. Cilj in konec našega življenja so sveta nebesa, kamor je šel današnji dan Jezus pred nami — nam prebivališča pripravljat. Prava pot do tje gori je pa sveta vera, kakor nam je on sam večkrat zagotavljal, posebno pa še pred svojim odhodom, rekoč: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen* (Mark. 16, 16). — Vpraša se le, katera pa je prava vera, katera edina nam kaže pravo pot k Bogu? Ta vera je le samo ena, in ta je tista, v kateri živimo mi, katero nas je Jezus Kristus učil, katero so nam aposteljni oznanovali in katero nam sedaj oznanjujejo njihovi nasledniki ali namestniki, t. j. sveta krščanska katoliška cerkev!

1. Da ni vsaka vera dobra in zveličavna, spoznamo že iz naše pameti, katera nam pravi, da resnica more biti le ena; dvoje obenem, posebno če eno drugemu nasprotuje, ne more nikakor resnično in pravo biti. Kdor pravi, da je vsaka vera dobra in zveličavna, nima nobene za pravo in resnično, ker njemu resnica in laž, krivica in pravica enako veljate; kar pa je zoper zdravo pamet. Če torej pagani ali ajdje časté in molijo les in kamen, živino in zverino, ljudi in še celó hudiča; bi imeli potemtakem enako prav, kot mi kristijani, kateri molimo in častimo enega, živega, večnega triosobnega Boga! Če bi bila vsaka vera dobra in Bogu dopadljiva, bi bili stari malikovalci, kateri so svojim malikom otroke in ljudi na čast klali in darovali, tudi prav imeli; in ko bi temu tako bilo, potem bi imeli turki, judje, luterani in brezštevilni krivoverci s kristijani vsi enako prav, dasiravno se njihova verska spoznavanja toliko razločijo med seboj, kakor dan in noč. Če torej mi kristijani molimo Jezusa Kristusa, kot Sinu božjega, judje pa ga preklinjajo, in če ga mi kristijani spoznavamo in hvalimo kot svojega Zveličarja, judje pa ne, kako bi imeli potem vsi prav? Če ima eden kako dejanje za lepo čednost, drugi pa za pregrešno; če eden veruje v sedem zakramentov, drugi pa v dva ali tri ali nobenega; če eden veruje, da se morajo božje in cerkvene zapovedi spolnovati, drugi se pa zopet ne zmeni za nje: kako je mogoče, da bi obadva prav imela? — Povej mi torej ti,

predragi moj, kateri si tako čudno moder, da praviš, da je vsaka vera dobra in zveličavna, če le človek po njej živi, kaj bi ti rekel, ko bi bil gospodar, bi bilo li tebi vsejedno, če bi bili tvoji posli pošteni, ali tatje; če bi ti kaj delali, ali ne; če bi te goljufali in po življenji stregli, ali ne?! — In če bi bil ti hlapec, in bi ti gospodar rekel: veš kaj, jaz ti ne bom dal 50 gld. plačila, kakor sva se pogodila, ampak samo 10 gld., zakaj pri meni je 10 ali 50 gld. vsejedno! Ali bi bil ti s tem zadovoljen; ali bi bilo tudi tebi vsejedno? Prav gotovo ne! Pač pa bi rekel: ta človek ni več pri pravi pameti. Vidiš torej, tudi tak človek, kateri tako čudno o verah sodi in blodi, da mu je vsaka vera dobra in prava, je, ali silno neveden, ali nes pameten, ali pa hudoben! Zdrava pamet nam torej spričuje, da le ena vera more biti prava, resnična in torej zveličavna, kakor je rekel sveti apostelj Pavel: *En Gospod je, ena vera, en krst.* (Ef. 4, 5.)

2. In ta edino prava, edino zveličavna in Bogu dopadljiva vera je ona, v kateri — čast in hvala Bogu! — živimo mi katoliški kristijani; le to je Jezus iz nebes prinesel in svoji sveti nevesti, sveti materi katoliški cerkvi učiti zapovedal, rekoč svojim apostelnom pred svojim vnebohodom: *Pojdite po vsem svetu in oznanujte sveti evangelij vsaki stvari. Kdor veruje . . .* Kakor tedaj brez vere ni mogoče Bogu dopasti in se zveličati, tako tudi brez prave vere ne, ker Bog je večna resnica in ima le nad resnico dopadajenje, ne nad lažjo. To resnico nam je pa edino le Jezus iz nebes prinesel, kakor je sam rekel Pilatu: *Jaz sem v to rojen, in v to prišel na svet, da pričam resnici* (Jan. 18, 37) t. j. da resnico oznanujem in jo s svetim življenjem in s čudeži potrjujem. Pri drugi priložnosti pa je rekel: *Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače, kakor po meni.* (Jan. 14, 6.) Rekel pa je tudi sam o sebi: *Kdor v Sina veruje, ima večno življenje: Kdor je pa Sinu neveren, ne bo življenja videl, temuč jeza božja ostane nad njim.* (Jan. 3, 36.) Le po tej veri torej, katero je on učil, se more človek zveličati in pogubljenja oteti, kakor se vidi iz teh, pa tudi iz sledečih njegovih besedi, ko govori: *Kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov, da kdor koli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* (Jan. 3, 14. 15.)

Kdor bi se pri tako jasnih besedah Sinu božjega še upal trditi, da ga more še kaka druga vera zveličati, kakor Kristusova, ali pa da je Bogu vsejedno, kako kdo želi k njemu priti, bi moral tudi reči, da dve poti k enemu in istemu cilju vodite, če ste si tudi še tako navskriž! Kdor bi torej še rekel, da je vsaka vera prava in

zveličavna, bi moral tudi reči, da se Bog več za resnico ne zmeni, da je nehal Bog biti; ker bi moral nehati biti Bog, če bi mu bilo vsejedno, ali se mu služi z resnico, ali z zmoto in lažjo! Torej vidite, da imam prav, če pravim, da je tak človek, kateremu je vsaka vera dobra, nevernik, bogotajec, in grozen zaničevalec božje resničnosti, — ali pa grozen nevednež, nespametnež ali hudobnež!

In če bi bilo Bogu res vsejedno, kaj se veruje, kako se mu služi, zakaj je pa poslal svojega edinega Sina na svet? zakaj je s tolikimi čudeži potrjeval njegov nauk? in zakaj je Jezus svojim aposteljnomo tako priporočal le samo njegov nauk vsaki stvari oznanjevati?!

In kaj si hočemo misliti o toliko milijonih svetih mučencev, kateri so za njegov nauk umrli? Morda so bili sami bedaki? In taki bi bili, če bi bilo mogoče tudi po drugih verah se izveličati, ker bi jim ne bilo treba preganjanja trpeti in življenja dati!

In če bi bilo vsejedno, v kateri veri človek živi in umrje, zakaj so pa naši predniki, pagani ali ajdje, zaslišavši evangeljske resnice, zapustili ajdovske vraže in zmote? Zakaj pa še dandanes toliko krivo-vercev, nevernikov pristopa k naši sveti veri, če je vsaka dobra? In zakaj niso najdli in še ne najdejo nikjer nobenega pravega mirú in pokoja tudi sicer učeni možje, kakor le v naši sveti veri? Zato, ker drugod ni nikjer resnice! Ker ni zveličanja v drugih verah, kakor je rekel s svetim Duhom napolnjen sv. Peter: *Da v nikomur drugem ni zveličanja, in da nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti, kakor v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa.* (Dj. ap. 4, 12.) Mislím in upam, da ste sedaj prepričani, kako abotno in pregrešno govore oni, ki pravijo, vsaka vera je dobra in zveličavna, da le človek po njej živi!

II. a) Eden ali drugi bi utegnil pri tem kake ugovore staviti, ali pa vsaj zvedavo povpraševati, češ, če je temu res tako, da se Bogu prav in všeč le samo v naši sveti veri more služiti, zakaj pa Bog pusti, da se toliko krivih in lažnjivih ver po svetu trosi? Mesto da bi pa na to precej odgovoril, te vprašam, povej mi, zakaj pa Bog pusti toliko hudobnih in grešnih ljudi tudi med pravovernimi živeti? In ti, ki bi to rad vedel, si morda sam eden izmed onih: povej mi, zakaj te Bog na svetu živeti pusti? Ali si že pozabil, kaj je rekel Kristus: *Pustite oboje (ljuliko in pšenico) rasti do žetve, in ob času žetve porečem ženjem: Poberite prvič ljuliko, in jo povežite v snopke, da se sežge, pšenico pa spravite v mojo žitnico.* (Mat. 13, 30.) V božjih modrih sklepih je, zakaj se tako godi. Bog je človeka prostega

vtvaril, da si lahko izbere in izvoli dobro in hudo, laž ali resnico, da ga potem more plačati ali kaznovati po njegovem zasluženju — tudi hudobni bodo sodnji dan Boga poveličevali, ker bodo pričevali o njegovi neskončni resničnosti in pravici, ko bodo zavrženi.

b) Drugi pa morda zopet misli, na svetu je toliko različnih ver, morda pa izmed vseh ni nobena prava! — Toda, dragi moj! Iz tega, če je na svetu veliko lažnjivih ver, še ne sledi, da ni nobena prava; saj je tudi na svetu veliko goljufov in tatov, pa zavoljo tega se vendar ne sme reči in bi ne bilo res, da vsi ljudje goljufo ali kradejo! Ravno zaradi tega, ker ljudje mnogo o lažeh in krivicah tožijo, se vidi, da nekje mora biti resnica in pravica! In ker je veliko krivih ver, mora ena med njimi biti prava vera; ker je stvarnik sam vsadil v človeško srce tako močan nagib do resnice in sreče, mu je s tem tudi naznanil, da je nekje na svetu prava sreča in resnica, katero bo najdel, če jo bo iskal, ker Bog se ne pusti samo iskati, ampak tudi najti! Človek sam pa je preslab, da bi resnico najdel, kakor to vidimo nad ajdovskimi modrijani, kateri niso mogli izmodrovati, od kod so, zakaj so na svetu, in kaj jih po smrti čaka, kdo in kakošen je Bog, in kaj hoče, da naj storé? Pa glejte! na vsa ta vprašanja nam naša sveta vera tako lepo odgovori. Ona edina je, ki nam kaže naš pravi začetek! Ona edina je, ki nam pomaga iz teme zmot in nevere priti do svitlega solnea resnice in trdnega spoznanja. Po naši sv. veri Boga in njegove lastnosti prav spoznamo! Kratko, s pomočjo naše sv. vere spoznamo: od kod smo, zakaj smo, in kaj nas po smrti čaka! — Naša vera je edino prava, resnična!

c) Pa boš morda rekel: poznam učene gospode, kateri pa nič ne verujejo. — Dragi moj! Vera ne izvira samo iz učenosti, ampak je dar božji; Bog nam svoje darove deli po svoji volji, kar enemu dá, ne zadobi vselej tudi drugi! Nikar ne misli, da bi naša vera ne bila prava in resnična zaradi tega, če nekaterim gospodom ni povšeč! Zakaj jim vera ne diši, se lahko ugane iz njihovega življenja! — Posvetna učenost in božja modrost se pa ne vjemate vselej; sicer je bilo pa in je tudi še učenih gospodov dosti, kateri so bili in so še močno verni! Vprašam te le, kaj pa hočeš s tem ugovorom? Ali mar meniš, da bodo ti neverni gospodje učenjaki s svojo nevero tebe pred pravičnim sodnikom božjim branili ali zagovarjali? Ali so oni zate trpeli in umrli? Njim bo samim enkrat trdo šlo, ker ne bodo imeli nobenega izgovora, zakaj so vero proč vrgli, kajti Kristus je rekel: *Ko bi ne bil prišel in bi jim ne bil govoril, bi ne imeli greha; sedaj pa nimajo izgovora za svoj greh* (Jan. 16, 22.); namreč

zavoljo svoje nevere in trdovratnosti. In danes pravi: *Kdor ne veruje, bo pogubljen!* (Mark. 16, 17.)

d) Vtegnil bi me pa sedaj še kak radovednež vprašati: ali bodo torej vsi pogubljeni, kateri nimajo naše vere? Dragi moj, na to ti samo tako-le lahko prav kratko odgovorim: Ko bi sedaj-le tukaj pred me stopil kak nevernik, naj bi bil že te ali one vere, samo prave katoliške ne, in bi me ti vprašal, ali bo ta človek zaradi svoje vere pogubljen ali ne? bi ti jaz ne smel naravnost reči: da bo pogubljen, akoravno sem prepričan, da je le samo katoliška vera edino zveličavna in prava; kajti mi obsodimo le zmoto, — človeka v zmoti pa ne smemo precej obsoditi, zato ker ne vemo, če ni brez svojega zadolženja ali krivde v zmoti. Kdor je po nedolžnem v zmoti, bodisi da je tako močno neveden, da zmote spoznati ne more, ali da ni imel priložnosti resnico prav spoznati, ter da ni nikdar nič o Kristusu in njegovi sv. cerkvi slišal, taki se ne prištevajo krivovercem, ampak sv. cerkev jih prištevaja svojim otrokom, svojim duhovnim udom, ker vé, da bi oni gotovo dobri katoličani postali, ako bi bili le k temu priložnost imeli. Taki zmotenci vtegnejo biti tudi v svoji nezadolženi zmoti zunaj svete katoliške cerkve zveličani, ne zavoljo tega, kakor da bi bila njihova vera ali zmota vsejedno dobra in zveličavna, ampak zavoljo njihove nezadolžene zmote, katero bi precej zapustili, ko bi bili podučeni! Bog pa, kateri vé, ali so imeli priložnost ali ne, resnico spoznati, in ali so imeli resnično željo tudi resnico sprejeti, jih bo lahko sodil, mi jih pa ne smemo!

Vse drugače pa je s krivoverci, neverniki, kateri so imeli ali imajo še priložnost in priliko resnico spoznati in se je prepričati, pa vendar trdovratni v zmoti ostanejo, naj si že bodo potem luteranci, odpadniki, judje ali turki, ali kakoršnikoli že, o njih veljajo besede: da zunaj naše cerkve ni zveličanja! Kristus sam je rekel: *Ako kdo cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik.* (Mat. 18, 17.) — In ob drugi priliki je rekel: *Kdor vas posluša (namreč aposteljne in njihove naslednike), mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri me je poslal.* (Luk. 10, 16.) Tacih trdovratnih krivovercev in nejevernikov pa nikakor ne moremo opravičevati; po božji besedi bodo pogubljeni!

Kristijani, ker se tudi v sedanjih časih spolnuje beseda Gospodova, ki je rekel: *Vstali bodo krivi Kristusi in krivi preroki . . . da bi bili zapeljani tudi izvoljeni;* (Mat. 24, 24.) zato čujte in stojte

na straži, skrbno se varujte lažnjivih prerokov, kateri pridejo k vam v ovčjih oblačilih, znotraj pa so zgrabljivi volkovi (Mat. 7, 15.); t. j. tacih ljudi, kateri znajo priliznjeno in na videz resnično in prikupljivo govoriti, da vstrezajo vam, vaši prostosti in napačni poželjivosti, kateri vas pa v pogubljenje pripravljajo. Taki ljudje ne služijo Gospodu, ampak svoji sebičnosti in grešni poželjivosti, ter zato zapeljujejo srca priprostih. Tacih se ogibajte in varujte, kakor vas svari sv. apostelj Peter rekoč: *To najprej vedite, da bodo prišli slednje dni goljufni zasmehovalci, kateri bodo po svojem lastnem poželenju živeli.* (II. Pet. 3, 3.) — In Bog je že tudi od nekdanj svaril pred takimi zapeljivci, govori namreč po Mojzesu (IV. 6, 36.): *Odstopite od šotorov hudobnih mož, in ne dotaknite se nobene izmed njih reči, da se ne zapletete v njih grehe.* In sveti Janez, kateri je bil sama ljubezen in se imenuje apostelj ljubezni, vendar močno in trdo svari, da se ne pečajmo z nevernimi ljudmi, ker pravi: *Ako kdo k vam pride, in ne prinese tega nauka, ga nikar ne sprejmite v hišo, in ga nikar ne pozdravljajte; zakaaj, kdor ga pozdravi, se njegovih hudobnih del deležnega stori.* (II. Jan. 1, 10—11.) — Le premislite in prevdarite, kako bi vam bilo hudo, ko bi kdo prišel in vam vse vodnjake ostrupil, vsi bi pomrli, ali pa vsaj hudo bolehal; veliko bolj strašni še, kot tak človek, so pa krivoverni ali slaboverni ljudje, kateri nam ostrupijo studenec žive vode: sv. vero! Kdor iz tacega okuženega studenca pije, mora umreti, zgubi večno življenje; zatoraj se skrbno varujte in bojte brezbožnežev in njihovega govorjenja, kot strupenih gadov, kakor vas opominja tudi sv. apostelj Pavel: *Glejte, pravi, da ne zavržete njega (Gospoda), ki vam govori! Ako namreč oni (Izraelci) niso ubežali, ki so zavrgli njega (Mojzesa), ki je na zemlji govoril; koliko manj bomo mi (ubežali), ako zavržemo iz nebes nam govorečega (namreč: Sinu božjega!)* (Hebr. 12, 25.) Amen.

Andr. Šimeneo.

2. Štiri kolesa Elijevega voza.

In Jezus se je vpricho njih vzdignil,
in oblak ga je vzel spred njih oči.

Dj. ap. 1, 9.

Vvod. Sv. Lukež v današnjem berilu in sv. Marka v današnjem evangeliju nam povesta, da se je Jezus vzdignil v pričo svojih učencev v nebo, kjer sedi sedaj na desnici božji. Oblak je vzel Jezusa spred

oči strmečih aposteljnov. Bilo je to na Oljski gori. Tam je hotel Zve-
ličar izvršiti svoje očitno delovanje, kjer je pričel svoje britko trpljenje.

Znano vam je, da sta bila v stari zavezi preroka Henoh in
Elija naravnost vzeta z zemlje v nebo. (I. Mojz. 5, 24; IV. Kr. 2, 11.)
Na teh dveh možeh najdemo pred podobo Kristusovega vnebohoda.
Zlasti nam sv. pismo Elijev konec na zemlji popiše bolj živo. Bere
se, (kakor ste slišali včeraj), da se je Elija na ognjenem vozu od-
peljal z zemlje. Voz ima navadno štiri kolesa; torej je verjetno, da
jih je imel tudi Elijev, ali vsaj misliti si smemo tak voz.

Tudi nam vsem bo treba prej ali slej odpotovati z zemlje. In
ker ne moremo pričakovati, da bi nas Bog poklical k sebi na ravno
takem vozu kot preroka Elija, moramo si v duhovnem oziru sami
priskrbeti tak voz, ki bo podoben onemu vozu. Štiri kolesa mora
imeti, in nobeno izmed njih se ne sme streti ali odleteti, sicer se
utegnemo zvrniti v peklenski prepad. O teh štirih kolesih naj
vam danes, v praznik Jezusovega vnebohoda in za spomin na pre-
roka Elija nekaj povém.

Izpeljava. 1. Prvo kolo, ki mora biti pri našem vozu, je vera.
Ta je neobhodno potrebna vsakemu, kdor hoče srečno dospeti v božje
kraljestvo. (Hebr. 11, 6.; Jan. 3, 18.; Mark. 16, 16.) Kakor so oči
potrebne, da vidimo, tako vera, da se zveličamo. Vera pa nas more
zveličati le tista, ki jo je učil Jezus Kristus. Le On je *pot, in resnica,*
in življenje. (Jan. 14, 6.; Dj. ap. 4, 12.) Kdor živo vanj veruje, le-
ta se vdeleži Jezusovega odrešilnega dela. (Jan. 3, 36.)

2. Poleg tega pa je treba tudi upanja. To zaznamuje drugo
kolo na duhovem vozu. Trdno upati more le tisti, kdor sovraži greh.
(Ec. 18, 21.) Torej ti, skopuh, nečistnik, pijanec, ne moreš imeti
upanja, da se zveličaš, dokler se grehu nočeš odpovedati, dokler o
resnični pokori nočeš nič slišati. Izgledujte se v pokori po Ninivljanih,
po Magdalenih, po desnem razbojniku, po izgubljenem pa skesanem
sinu. — Obsegati mora naše upanje: Milost božjo, odpuščanje grehov,
večno življenje. Vprašajte se pri tem, ali se ne razteza vaše upanje
le prevečkrat bolj na časne reči: časni dobiček, posvetno srečo, dolgo
življenje pa brez križev? Za take reči smemo le toliko prositi, kolikor
so nam pomagljive, da dosežemo čeznaturne, da dospemo v nebesa.
(I. Tim. 6, 18. 19.)

3. Tretje kolo se imenuje ljubezen do Boga in bližnjega.
Zapoved ljubezni je poglavitna. (Mark. 12, 30. 31.; I. Kor. 13, 2. 3.)
Za Boga moramo biti pripravljeni odreči se vsemu: časnemu veselju,
premoženju, posvetni časti, in, če bi bilo treba, celo življenju.

V tem nam daje prelep izgled sveta mučenica Suzana. — Ta devica je po svoji dušni in telesni lepoti tako slovela v Rimu, da jo je cesar Dijoklecijan svojemu sovladarju Galeriju namenil za ženo. Ko prejme njen krščanski oče Gabin od cesarja to naročilo, popraša Suzano, kaj ona misli o tem, rekoč: „Moja hči, ali si dobro spoznala ceno in prednost, da si nevesta Kristusova?“ „Tako dobro mi je to jasno,“ odgovori Suzana, „da so v primeri s tem vse posvetne krone ničeve.“ — Oče nadaljuje: „Kaj pa, ko bi si ti morala izvoliti cesarsko krono ali pa smrt zavoljo Kristusa?“ „Oh, moj oče,“ zakliče Suzana radostno, „kako srečna bi bila, ko bi mi bilo dano, umreti iz ljubezni do onega nebeškega Ženina, ki je svojo presveto kri prelil zato, da me je odrešil! Škrat me ne slepi, muka me ne straši!“ „To boš kmalu mogla dokazati,“ odvrne jej blagi oče ves ginjen in jo opominja k stanovitnosti. In res! Njena ljubezen do nebeškega Ženina je bila toliko, da je ni moglo omajati niti pretenje, niti obljube in celó najhujše muke ne. Dijoklecijan je njo in očeta dal zapreti v ječo; slednjič so jo bičali in ji glavo odsekali v njeni lastni hiši. Tako je bila okinčana z dvojno krono, s krono mučeništva in devištva.

Z ljubeznijo do Boga je nerazvezljivo strnjena ljubezen do bližnjega. Kdor spolnuje prvo zapoved natanko, drži se tudi druge zvesto. Zato božji Učenik sam pravi, da je *druga prvi jednaka*. Tako uči tudi sv. Janez (I. 4, 21.) in sv. Pavel nas opominja k čednostim, ki pospešujejo ljubezen do bližnjega. (Kol. 3, 8. 12.)

4. Četrto kolo, katero mora imeti naš voz, da srečno dospemo v nebesa, zaznamuje stanovitnost v teh treh božjih čednostih, v veri, upanju, ljubezni. Sv. Janez v skrivnostnem razodenju (2, 10) naznanja škofu v Smyrni: *Bodi zvest do smrti, in ti bom dal krono življenja*. Krona vsemu delu za zveličanje se postavi torej na zadnje. Sv. Hijeronim pravi: *Pri kristijanah se ne gleda toliko na začetek, kakor na konec in na stanovitnost*. Sv. Pavel je slabo začel, pa dobro končal. *Judež je dobro začel, pa njegov konec, izdajnikov, je bil strašan*. Torej le tisti, kateri bo s sv. Pavlom stanovitno se bojeval do konca, bo prejel krono pravice. Hodite torej vedno enakomerno in po jedni in isti poti proti nebesom, in noben veter ali vihar ne sme omajati vaših dobrih sklepov!

Sklep. Z duhovnim vozom, ki ima taka štiri kolesa, bomo se gotovo pripeljali tjekaj, kamor je dospel prerok Elija, in kamor se je današnji dan vzdignil tudi naš Gospod Jezus Kristus. Tak voz nas popelje brezdvomno tjekaj, kjer se ne vidi več *skozi zrkalo kakor v megli, ampak od obličja v obličje*, tjekaj, kjer se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta. (I. Kor. 13, 12.; Mat. 13, 43.) Bog daj, da bi bili tudi mi vsi, brez izjeme, med temi pravičnimi! Amen.

Šesta nedelja po veliki noči.

I. Posnemajmo aposteljne v spričevanji o Jezusu.

Pa tudi vi bote pričevali, ker ste od
začetka pri meni. Jan. 15, 27.

Sv. cerkev je vedno v hudem preganjanji od svojega začetka do današnjega dne. To preganjanje je Jezus sam napovedal. *Iz shodnic vas bodo devali; ura celo pride, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori.* Ni bilo stoletja, v katerem bi se ne bilo to prerokovanje Gospodovo na sv. cerkvi spolnovalo. Če je bila semtertje cerkev kaj časa v miru, kmalo se je še hujše preganjanje zoper njo vzdignilo. In tudi dandanašnje preganjanje sv. cerkve potrjuje resnico Jezusovih besedi. Cerkev ima v sebi Kristusovega duha in ž njim hoče tudi svet navdati. Ta duh je pa svetnemu duhu nasproti. Zato se bote obe moči vojskovali, dokler bo svet stal. *To vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta, ne mene.*

Iz dveh vzrokov je Jezus nam in svojim apostelnom napovedal to žalostno prihodnost svoje cerkve. Njim in nam hoče dati tolažbo, da ne obupamo, ako vidimo, da kdaj valovi tako naraščajo, da žugajo barko sv. cerkve potopiti. *To pa sem vam govoril, da se spomnite, kadar ura pride, da sem jaz to pravil.* Kar je Gospod o svoji cerkvi napovedal, to nas ne more malosrčnih delati, ako vidimo, da se res godi. Kakor vselej, tako naj tudi nas te Jezusove besede z zaupanjem in srčnostjo napolnjujejo v sedanjih bojih zoper sv. cerkev. Tirja pa tudi Jezus dalje od apostelnov in nas, da v teh nevarnostih in preganjanji Njemu spričevanje damo. *Tudi vi bote spričevali, ker ste bili od začetka pri meni.*

Preljubi! dolžnosti, ki jih imamo do sv. cerkve, se ravnaajo tudi po času, v katerem živimo. Kakor so v prejšnjih časih naši spredniki v zidanje in lepšanje cerkvâ svoje premoženje obračali, tako smo tudi dandanes dolžni po svoji moči in zmožnosti dolžnosti do cerkve spolnovati. — Iz zgodovine vidimo, da so se verni vselej tolikanj bolj cerkve držali, kolikor bolj je bila napadana in preganjana. Kolikor več sovražnikov je imela cerkev na eni strani, toliko več in boljših prijateljev se jej je pridružilo na drugi strani. Če nam zgodovina pripoveduje o judih in paganih, katerim je bil nauk Kristusovega križa pohujšanje in nespamet; o grozovitnih cesarjih, ki so kristijanov križi prelivali; ako nam pové o krivovercih, ki so kakor volkovi čedo Kristusovo napadali in davili; o mogočnih tega sveta, kateri so v

neveri cerkev preganjali in zatirali; nam vé pa tudi povedati o sv. aposteljnih in junaških mučencih, kateri so o takih časih z besedo in celo s krvijo sv. cerkev poveličevali. Kaže nam sv. učenike in srčne spoznavalce, kateri so spričevanje dajali sv. cerkvi, jo zagovarjali in branili.

Tudi nam veljajo besede Jezusove: *Vi bote spričevali, ker ste od začetka pri meni.* Od začetka svojega življenja smo sprejeti v sv. cerkev Jezusovo; ona in naš Zveličar sta z nami vse dni našega življenja. — Jezusu tedaj spričevanje dati, je sveta dolžnost našega življenja. Katere so pa dolžnosti, ki jih imamo dandanes do sv. cerkve? Da me bote lažje razumeli, vam hočem pokazati aposteljne v zgled, kako moramo Kristusu spričevanje dajati:

Kakor aposteljni moramo tudi mi v sebi nositi 1. v svojem srcu Kristusovega duha; 2. v svojih ustih Kristusovo besedo; 3. v svojem življenju Kristusovo življenje.

I. Sedanji čas je zelo podoben času aposteljnov in prvih kristijanov; tedaj moramo tudi tako Kristusu pričati, kakor aposteljni. Aposteljni so nasproti stali paganom in nosili so v svojem srcu duha Kristusovega in so hoteli ž njim tudi pagane navdati. Sv. Peter, revni ribič, pride v Rim! Gre po ulicah, vidi velikanske palače — tempeljne malikov — noše iz vseh krajev sveta — mogočno gospôdo. Ali Peter se za vse to ne zmeni. Druge misli ga navdajajo. Kliče si v spomin nauk Jezusov: *Ne ljubite sveta, ne tega, kar je na svetu. Svet preide in njegovo poželenje; kdor pa voljo Božjo stori, ostane vekomaj.* On nosi v sebi Kristusovega duha in ničesar bolj ne želi, kakor s tem duhom tudi pagane napolniti.

Ravno tako so šli tudi drugi aposteljni po svetu, vsi napolnjeni s Kristusovim duhom, kateri jih je v nemal z nepremagljivo srčnostjo in z neugasljivo gorečnostjo.

Ta duh Kristusov mora tudi nas napolniti, ako hočemo pravi kristijani biti. Tudi mi moramo o njem pričevati. Ta duh Kristusov je naše rešenje med hudobnim svetom. Uči nas vse posvetno zaničevati, navdaja nas z drugimi mislimi in željami, kakor duh tega sveta in greha; on nas povzdiguje k boljšemu upanju. Le ako smo popolnoma prešineni od tega duha, potem smo pravi učenci Jezusovi. Kdor ne nosi v sebi duha uboštva, krotkosti in ponižnosti, ljubezni in sprave, dobrotljivosti in usmiljenja, vsega Kristusovega duha, kakor nas ga je Kristus v sv. evangeliju učil, ne zasluži imena kristijan.

Ako bi se še toliko bahali, kako verni da smo, ako pa ni duh Kristusov v nas živ, je vse to laž in hinavščina.

Kako bo pa kdo napolnjen s Kristusovim duhom, ako ga ne premišljuje, ako se ne trudi ga čedalje bolj spoznavati? Tri leta je bil Jezus pri svojih učencih, da bi jih s svojim naukom in z duhom soznani. Svetega Duha jim je poslal, da bi še bolj spoznali njegovega duha in se ga stanovitno držali. Kako pa mi? Malo smo bili v svoji mladosti podučeni in potem hočemo le po svojem duhu in po duhu tega sveta živeti. Ali se bomo čudili, da jih je dandanes tako malo s Kristusovim duhom napolnjenih, ker ga še ne poznajo ne! Cerkev pač tega ni kriva, ona opominja, svari, prosi, uči. Ali govori tolikrat le gluhim ušesom. Njen glas je glas vpijočega v puščavi; ta glas svet zaničuje, zasmehuje. Kadar se v poznejših letih strasti v človeku zbudijo, zginejo vsi vtisljeji prve krščanske izreje; in duh tega sveta in greha gre z vso močjo v dušo takega človeka.

Mi pa hočemo v sebi zvesto ohraniti duha Kristusovega, poslušati božjo besedo v pridigah in krščanskih nauk in pobožne bukve pridno brati. Kristus je rekel, *da je nebeško kraljestvo podobno kvasu, ki ga je . . .* Da, kakor kvas predela vso moko, v katero se zamesi, tako naj Jezusov nauk Kristusov duh prešine, prenaredi in prenovi naša srca! Kakor pravi kristijani — učenci Kristusovi — živimo v tem hudem času, in držimo se trdno Kristusovega duha!

II. Kjer je pa duh Kristusov živ, bode tudi zunanje se kazal. Kar je v srcu, tudi rado iz srca pride — z besedo: *Kdor bo mene pred svetom spoznal, tega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor bo mene pred ljudmi zatajil, ga bom tudi jaz zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Ker s srcem se veruje k pravičnosti, z ustmi pa se priča v zveličanje.* Sv. Pavel govori: *Ne sramujem se sv. evangelija, ker moč Božja je njemu, kateri v vanj veruje.*

To spričevanje je posebno dandanes potrebno, ker se nevera tako zelo vzdiguje, ker je veliko ljudi zelo boječih. Tu je dolžnost vsakega kristijana z besedo Jezusa v ustih nositi in brez strahu ga spoznati, da s tem dobre razveseliš, slabe potrdiš, sovražnike pa osramotiš. V takih zadevah zvesto verovati in tiho molčati in trpeti, nič ne pomaga, ampak možko se je treba potegniti za resnico. — *S srcem se veruje v pravičnost, z besedo pa se priča v zveličanje!*

Kako lep zgled nam v tem dajejo sv. aposteljni! Glejte, ko so sv. Duha prejeli, kako neprestrašeno pred zbrano množico stopijo in za Kristusa govorijo! Prvi se oglasi njih prvak sv. Peter: *Možje*

Izraelci! poslušajte te besede: Jezusa Nazareškega, kateremu je Bog med nami dal spričevanje z deli, s čudeži in z znamenji, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili. Njega je Bog obudil častiljivega. Mi vsi smo tega priča . . . Velikansk je bil vtis Petrovega govora. Enako navdušeno so oznanjali Jezusa tudi drugi aposteljni. Veliki duhovni so jih dali zavoljo Jezusa s šibami tepsti, in jim zapovedali, ne več govoriti v Jezusovem imenu. Oni pa so šli veseli izpred zbora, ker so bili vredni spoznani zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti; toda učiti niso nehali!

Komu niso znane besede, ki jih je govoril sv. Štefan prvi mučenik, mladenič poln milosti in svetega Duha, pred velikim zborom v Jeruzalemu! Tako čedno se odgovarja, da ga je bilo videti, kakor angelja Božjega. Svojim sovražnikom naravnost resnico pové, da mu krivico delajo, kakor so jo od nekdaj vsem pravičnim služabnikom Božjim delali. To slišati so se tako stogotili, jeza jim kipi, z zobmi škripljejo in se nad sv. Štefana vzdignejo. — Glejte sv. Pavla pred grškimi modrijani! Uči jih novo, do zdaj neznano resnico. Nепrestrašeno govori za Jezusa. Govori pred rimskim poglavarjem o čistosti, o pravici, o sodbi. Tako očitno in neprestrašeno pričajo vsi drugi aposteljni za Jezusa.

Spričevanje aposteljnov pa tudi nas uči, kako moramo Kristusu z besedo pričati. Aposteljni so neprestrašeni pričali. Oni so vedeli, kaj so bili judje Jezusu storili; vedeli, da tudi njih družega ne čaka, ako bodo dalje v tem imenu učili. Tepeni so že bili. Ali to je bilo še le začetek večjega trpljenja. — Njih srčnost je stanovitna. Ne bojijo se trpljenja, ne smrti. O kako malo smo pa mi aposteljnóm podobni! Tebe je dostikrat sram se pokrižati, se odkriti in očitno moliti. Če sovražniki zoper sveto vero govorijo in sv. reči zasmehujejo, te je zopet sram ali strah za sveto vero se potegniti; rajše molčiš, kakor da bi Kristusa spoznal, ali se pa še celo smejaš in za drugimi potegneš. Spričevanje aposteljnov je bilo tudi spoštljivo. Nikjer ne kažejo jeze, sovraštva, hudobije, opravljanja — ampak le s prijazno, lepo besedo iščejo sovražnike prepričati in za resnico pridobiti. Krotkosti in ljubezni polno je njihovo govorjenje. Po zgledu aposteljnov se mora ravnati, kdor hoče z besedo Kristusu spričevanje dati. Naj ne ravna sovražno, naj ne napada osebe sovražnika ne njegovoga imena. *Pred vsem drugim pa imejte ljubezen, katera je vez popolnosti.* Reč, za katero se bojujemo, je sveta, strast bi ji le škodovala.

Predragi! kristijani se imenujemo tudi vojščaki Kristusovi, torej se moramo o vsaki priliki potegniti za čast in slavo svojega kralja in

njegovega kraljestva, neustrašeno in stanovitno mu spričevanje dajati.

III. Najlepše spričevanje bomo pa dali Kristusu, ako lepo živimo. Samo vednost in besede malo izdajo, ako jim je življenje naše nasproti. Poglejte apostelne! Ko svetnike vse častimo. Ko svetniki so živeli na zemlji med hudobnimi ljudmi. In kakšne čednosti so jih zaljšale! Berite le njihovo življenje. Sv. Peter goreč spokornik! Sv. Pavel gori najčistejše ljubezni do Jezusa! Sv. Andrej govori dva dni s križa, na katerem je imel umreti; on je do zadnjega zdihljeja razkačeno ljudstvo prosil, da naj se zdrži vsega upora. Sv. Janez sloni na Jezusovih prsih zavoljo angeljske čistosti. Sveti Jakob je imel žulje na kolenih od molitve. Tako vsi drugi aposteljni. Bog jim je dal moč čudeže delati. Več so jih z lepim življenjem Kristusu pridobili, kakor z besedo.

Kdor hoče Kristusu dati dobro spričevanje, mora tudi ravnati po njegovem zgledu. K temu Jezus pogostoma opominja: *Naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela, in hvalijo Očeta, kateri je v nebesih. Zgled sem vam zapustil, da kakor sem jaz storil, tudi vi storite. Kdor ne hodi za menoj, mene ni vreden. — Imejte lepo življenje med neverniki, da ko vas obrekujejo, kakor hudodelnike, vidijo vaša dobra dela, in Boga časte dan obiskanja. Prosimo vas in spominjamo v Gospodu Jezusu Kristusu, da kakor ste od nas prejeli, kako da vam gre živeti in Bogu dopasti, tako tudi živite, da ste čedalje bogateji.* Z lepim življenjem bomo najbolj pričali resnici. Tam, kjer je lepo življenje, ni laži ne krivice. — Kakor se drevo po sadji spozna, tako se spozna človek po dobrih delih. — Poglejte na prve kristijane, oni so preganjavcem rekli: Glejte naše življenje. Med nami ni nobene pregrehe, ne hudobije, ne strasti, ne goljufije, ne krivice. Edina naša pregreha je ta, da smo kristijani. Razun tega nam ne morete nobene hudobije očitati. Mi nikomur krivice ne storimo, mi vse ljubimo. Iz našega življenja lahko spoznate, kako sveta mora naša vera biti. Tako moramo tudi mi z lepim življenjem Kristusu pričati. Sveto življenje kristijanov je čast in slava Kristusova. Samo življenje Kristusovo se nad nami kaže, ako po njegovem zgledu živimo. S čednostmi svojega življenja njega poveljučujemo. Čudeže, ki so jih aposteljni delali, da se je sveta vera hitreje širila, mora nadomestiti naše lepo in pobožno življenje, s katerim bomo sv. cerkev na zemlji poveličevali.

Zakaj pa je bilo življenje aposteljnovo tako sveto in izgledno? Zato, ker je njih srce ogrevala sveta ljubezen do Jezusa, ker je njih

dušo prevzemal duh Kristusov! Predragi! tudi pri nas ne more drugače biti. Kdor ima duha Kristusovega, kdor je z vernim sreem sprejel njegove nauke, kdor je svojo dušo željno napajal v studencu njegovih milosti, v svetih zakramentih, ta mora postati dober človek in ne more drugače, kakor lepo živeti.

In le tedaj bode naše ostro spričevanje drugim kaj koristilo, ako bodo videli naše lepo življenje. Zato opominja Kristus: *Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo vašega Očeta, ki je v nebesih.*

Predragi, upam, da vam je zdaj jasno, kaj se pravi Kristusu spričevanje dajati, pravi se: po njegovih svetih naukih in zakramentih njegovega duha se navzeti, pogumno, goreče, stanovitno in vselej dostojno za njegovo čast se potegovati, pa z lepim življenjem bližnjemu lepe izgleda dajati in sebi nebesa služiti. Tako so aposteljni ravnali. Ako hočemo kdaj z aposteljni se v nebesih veseliti, dajajmo po njihovih izgledih ves čas svojega življenja spričevanje Kristusu! Amen.

† Štef. Gnezda.

2. Razodenje božje.

Duh resnice, kateri od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni. Jan. 15, 26.

A 1. Ko je Jezus na zemlji hodil in učil, so ga nekateri za Boga spoznali, drugi pa tudi ne. Zato vpraša svoje učence, kaj pravijo ljudje o Sinu človekovem, kdo je? . . . Koga me pa vi imenujete? In na to sv. Peter v imenu vseh tovarišev izpove in reče: *Ti si Kristus, Sin živega Boga.* (Mat. 16, 16.)

2. Da je pa Jezus res tudi Bog, je razodel ob svojem spremljenju na gori Tabor (Mat. 17, 1—9) in nebeški Oče nam sam spričuje, govoreč: *Ti si moj ljubljeni Sin, nad katerim imam dopadajenje.* (Mark. 1, 11.) To veselo resnico, da je Jezus pravi Bog, nam sv. Duh v katoliški cerkvi vedno razodeva in spričuje, kakor je mili Jezus sam obljubil, govoreč: *Duh resnice, kateri od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni.* (Jan. 15, 26.)

3. Jezus prerokuje apostolom preganjanje, zaničevanje. (Jan. 16, 2—4.) Hudobneži so apostole preganjali, morili zaradi naukov, mi pa vse za resnico imamo, kar je Bog razodel, kar je Jezus učil, kar so apostoli pridigovali, in kar nam Jezusova cerkev razlaga. Naša

vera se naslanja na razodenje božje. Zato pomislimo danes na kratko: razodenje božje: 1. nekdanj; 2. še zdaj.

B 1. Razodenje je prikazen Boga, ko se je ljudem prikazal v vidljivi podobi, da je učil, svaril. a) Je mogoče to razodenje, ker vsegamogočni Bog se zamore vidljivega storiti . . . In od naše strani je potrebno; sicer bi bili ostali nevedneži, pogubljeni. b) Bog se je resnično razodeval: Adamu (I. Moz. 3, 9), Abrahamu (I. Moz. 18), Jakobu, Mojzesu. c) Svojega Sina, Jezusa, pošlje! In ta se je včlovečil . . . *Ta je moj preljubi Sin; njega poslušajte.* (Mark. 9, 6.) Je učil; s čudeži potrjeval; vse potrebno razodel. Tako piše sv. apostol Pavel: *Obilno in različno je nekdanj Bog govoril očakom po prerokih; poslednjič, tiste dni, nam je govoril po Sinu, katerega je postavil dediča veseljnosti, po katerem je stvaril tudi svet.* (Hebr. 1, 1—2.) Ravno tako govori o razodenju božjem sv. apostol in evangelist Janez: *V začetku je bila Beseda; in Beseda je bila pri Bogu, in Bog je bila Beseda. In Beseda je meso postala in med nami prebivala, in videli smo eno čast, čast kakor edinorojenca od Očeta, polna milosti in resnice.* (Jan. 1, 14.) Tako se je Bog razodeval, ljudi učil, za nebesa pripravljaj; pa Bog se še razodeva; sv. Duh pričuje, širi božje nauke

2. še zdaj. Učeni brezbožneži zavržejo vse verske nauke rajše, kakor bi na Boga in njegovo razodenje verovali; mislijo: Boga nisem videl, tudi ne verujem! Kako norsko je to! Starega očeta in stare mamice tudi nisi videl, ali jih morda ni bilo? Še mnogi ne vidijo očeta ne matere svoje: ali pa smejo reči, da jih ni bilo? Papeža in menda še cesarja niste videli; pa kdo bi se zblaznil reči, da ni papeža, da ni cesarja? — Sled Boga — in razodenja božjega vidimo vsakdan. Milo solnce, spomlad, zlasti krasni majnik . . . Bog mimo gré, se nam razodeva še zdaj. Posebno pa nam sv. cerkev oznanuje razodenje božje: α) Razpelo ali sv. križ; je pridigar . . . kaže trpljenje Jezusa Kristusa . . . Segi do Kalvarje: *Res, ta je Sin božji!* (Mark. 15, 39.) Svetniki so radi gledali. Janez od križa, Alojzij. Glej krono, rane, roke, žreblje. Bog, tvoj Zveličar se ti razodeva. β) Presveto rešnje Telo. Križ nam je le ganljiv spomin nekdanjega razodenja, v presvetem rešnjem Telesu pa se nam vedno razodeva živi Bog, resnično — osebno . . . Koliko veselje, ko molimo pred njim; kolika tolažba, ko se Jezus pri sv. obhajilu prikaže: *Glejte jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!* zdravim v cerkvi, bolnikom doma! Tako se Jezus, Bog, še zdaj razodeva! Prihajajte ga gledat, molit . . . Če mu zvesto služimo, se nam bo vekomaj razodel v nebesih. Zdaj gledamo, kakor v uganjki, takrat pa od obličja v

obličje. (1. Kor. 13, 12.) V nebesih sledijo Jagnjetu, kamorkoli gré. (Razod. 14, 4.) Šel je v nebesa stanovanje pripravljat . . . pride po nas . . . Čaka nas vesela domovina . . . Tako je Jezus učil; to nam spričuje sv. Duh, ki nam daje vse to za resnico imeti . . . po nebesih hrepeneti in se jih veseliti. Sv. Alojzij: „Veselim se tega, kar mi pravite, da bom skoro umrl, ker v hišo Gospoda pojdem!“

C) Služimo lepo Bogu! ne dajmo se od ljubega Jezusa odtrgati — tako milo se nam razodeva v goreči ljubezni v altarskem zakramentu; v goreči ljubezni na sv. križu. O le kaži se nam, ljubi Jezus; še v smrti se nam razodeni in prikaži; in kar tukaj verujemo, to naj gledamo v nebesih na vse večne čase. Amen.

Simon Gaberc.

Binkoštna nedelja.

Kaj so aposteljni sprejeli od sv. Duha in kako so se pripravljali zanj.

Tolažnik sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.

Jan. 14, 26.

Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je pred svojim vnebohodom svojim učencem obljubil poslati svetega Duha, učenika in tolažnika, kateri jih bo učil vsega in jih opomnil vsega, karkoli so od njega slišali ali pri njem videli. — Po vnebohodu Jezusovem so zavoljo njegove obljube aposteljni z gorečimi željami svetega Duha pričakovali: zapró se v neko hišo v Jeruzalemu in neprenehoma v ljubezni in edinosti molijo in prosijo svetega Duha. Deseti dan pa po vnebohodu in petdeseti po vstajenju Jezusovem, ko so bili še vsi pri molitvi zbrani, se naenkrat vzdigne šum, kakor vihar na nebu privrši v hišo, kjer so bili, in vso napolni. Prestrašijo se aposteljni in ko svoje roke in oči proti nebu obrnejo, ugledajo ognjene plamene, jezikom podobne nad svojimi glavami se raztrniti in obstati. *Vsi so bili sedaj svetega Duha polni*, in naenkrat vsi drugačni ljudje; *in kakor je sveti Duh v koga dal, so mnoge jezike*, ki se jih niso učili, *govorili in na glas božja tolika dela povzdigovali*. — Katoliška cerkev nas današnji dan tega čudeža opomni in nam veleva zlasti danes

prihod svetega Duha hvaležno preišljevat. Spolnimo sedaj voljo sv. cerkve, svoje ljube matere, in držimo se tega, kar nam sv. pismo pripoveduje o prihodu svetega Duha. Poglejmo 1. kaj je prihod svetega Duha storil pri aposteljnih in 2. kako so se aposteljni pripravljali na prihod svetega Duha. Prvo nas bo učilo, kako potrebna je tudi nam pomoč sv. Duha, in drugo, kako se moramo zanjo pripravljati. — To vredno in k vašemu pridu razložiti, je meni kakor vam pomoči svetega Duha treba, torej iz srca zdihnimo: *Pridi sveti Duh, napolni srca svojih vernih!* Pridi sveti Duh, vodi, podpiraj in potrdi me!

I. Ako le povrhoma v sv. evangelij pogledamo, vidimo, da so bili aposteljni le toliko nevedni in slabi, predno so svetega Duha prejeli. — Jezus jim je pač moral desetkrat kako reč povedati, predno so jo umeli; in ko so jo umeli, je dostikrat niso mogli verovati. Sami niso vedeli, kaj bi si o svojem Učeniku in Gospodu mislili; večkrat jim je torej Zveličar očital, da ne poznajo ne njega, ne njegovega nebeškega Očeta. Če jim je o svojem kraljestvu govoril, so si mislili le posvetno kraljestvo, časno veličastvo. Če jim je kaki božji nauk, kako čeznatorno resnico oznanoval, so jeli z ramami majati, ga popraševati, tako da je moral dostikrat njih nejevero, nespamet in nevednost svariti, ter bi bil pač vso potrpežljivost zgubil, ko bi ne bil ljubezen sama. — Niso pa bili samo po pameti, temuč tudi po svojem sreču, po svoji volji slabi. Marsikakó napačnost so imeli nad seboj; pričkali so se med seboj, kdo izmed njih da je večji; večkrat so se prenaglili in hitro so bili razsrjeni; precej so bili pripravljeni ogenj klicati iz neba, ako ni bilo kaj po njih volji. Zdaj so bili pregoreči, zdaj preboječi. Na gori Tabor, kjer se jim je Jezus v svoji nebeški časti pokazal in se pred njimi spremenil, so hoteli ostati in šotore narediti; na Oljski gori, kjer bi bili mogli čuti in moliti, so podremali; ko je bil njih Učenik vjet, so vsi zbežali in ga zapustili. Celo Peter, močni in ognjeni Peter, ki je bil zmiraj najbližje Zveličarja, ki je videl njegove čudeže, ki je trdil, da boče tudi on ž njim v smrt iti, tudi Peter, ki je z mečem mahnil, ko so njegovega Učenika in Gospoda popadli, je bil silo slab. Revna dekla mu reče: Ali nisi tudi ti eden izmed njegovih učencev? Peter taji, priseže in se zatrekuje trikrat, da ni njegov učenec in da tistega ne pozna, s katerim je vendar tri leta hodil in bil priča vseh njegovih čudežev in božjih del. — Tako nevedni, tako slabi so bili učenci pred prihodom svetega Duha!

Vsi drugačni pa so bili, ko je sveti Duh nad-nje prišel in jih napolnil z darom modrosti in močne ljubezni. Zdaj so vse umeli, kar jim je poprej njih Učenik in Zveličar pripovedoval o svojem trpljenju in smrti. Zdaj je bilo naenkrat vse svitlo v njih pameti in duši, zdaj je bila vsa nevednost, boječnost, zmota in nejevera od njih pregnana. Ravno tisti dan, ko so prejeli svetega Duha, oznanujejo neprestrašeni Jezusovo vero vpričo veliko tisoč ljudi in sicer s takim pogumom, da se vsi, in njih je vendar veliko bilo, ker so judje iz vseh krajev sveta v Jeruzalem prišli na binkoštni praznik, niso mogli dovolj načuditi modrosti in ukom aposteljnov, kateri so le neučeni ljudje nizkega stanu.

Peter, pred prihodom sv. Duha tako slabi in prestrašeni Peter, se vstopi na neko višje mesto na trgu in potrjen od sv. Duha govori čuda, oznanuje sveti evangelij in vpričo vseh poslušalcev spriča, da je Jezus božji Sin. Ta Petrova pridiga je tudi ljudi neizrečno omehčala; veliko ljudi ga je ubogalo in še tisti dan se jih je okoli tri tisoč spreobrnilo, da so Jezusovo vero sprejeli in se dali krstiti. Tudi drugi aposteljni se niso nič več dali v svojem visokem poklicu opovirati; razšli so se po vsem svetu, povsod so oznanovali Jezusa križanega, če tudi so jih zavoljo tega v železje kovali, po ječah zapirali, neusmiljeno pretepali in poslednjič umorili. Tako močne in tako srčne, tako polne znanja, modrosti in uma je storil sveti Duh aposteljne.

Ali ne potrebujemo tudi mi, krščanski poslušalci, svetega Duha in njegove milosti, modrosti, uma, ljubezni in božjega strahu? Gotovo ga potrebujemo tako in še bolj, kakor so ga aposteljni potrebovali. Brez milosti sv. Duha ne moremo nič dobrega, nič zasluženja vrednega storiti; še celo kaj dobrega misliti ne, kakor apostelj govori. Prav podobni smo leto staremu otroku, ki se hoditi uči; komaj iz roke puščen, že na tleh leži; če smo le, kar bi z očesom trenil, od svetega Duha zapuščeni, pademo in v mnoge grehe zabredemo. Vsi smo slabe stvari, izmed vseh najslabši pa je, kateri svoje slabosti ne pozna in se trdnega šteje. Po izvirnem grehu smo toliko nagneni v greh; čutimo, kakor sv. Pavel govori, *postavo v sebi, ki je pa božji postavi naravnost nasproti*: to je, naša poželjivost, naše meso, naša volja se vedno ustavlja pameti, veri in božji volji. Če stokrat sklenemo to in to dobro storiti, tega in tega greha se obvarovati: že dostikrat en sam pogled, ena sama beseda, prva skušnjava ali bližnja priložnost podere vse naše lepe sklepe. Oh, kako silo smo vendar slabi! — In če brez božje pomoči še kaj dobrega misliti ne moremo, kako še le

se bomo toliko skušnjavam, ki se nam povsod nastavljajo, toliko so-
vražnikom, ki vedno v našo dušo prežé, v bran postavili in jih užugali?

Z božjo pomočjo nam je vse storiti mogoče; *kar je nemogoče pri ljudeh, je mogoče pri Bogu*. Slab, reven, govori sv. Pavel, *sem sam po sebi, močan pa po tistem, kateri me podpira* in mi na strani stoji. *Če mi Bog pomaga, pravi kraljevi prerok, bom lahko visoke židove preskočil in brez škode po kačah in modrasih hodil*, vse nevarnosti premagal. Tudi nas zamore božja milost v vse drugačne ljudi spremeniti, kakor je današnji dan sveti Duh aposteljne in učence Gospodove pre naredil. Oh kaj, ko bi se tudi nad nami to zgodilo! Kaj, ko bi tudi v nas sveti Duh prišel in nas v boljše ljudi prestvaril! Gotovo bo prišel, če se zanj tako pripravimo, kakor so se aposteljni.

II. Aposteljni so današnji dan svetega Duha prejeli, ker so zanj prosili z edinostnim, s čistim srcem, s stanovitnostjo in gorečnostjo.

1. Prosili so z edinostnim srcem, to je s srcem polnim edinosti in ljubezni, kakor bratje in sestre, kakor otroci enega Očeta, kateri je v nebesih. Tako jih je Jezus moliti učil. Rekel jim je, *kader molite, recite: Oče naš, ne moj Oče*. Prosite, *daj nam vsakdanji kruh . . . odpusti nam naše dolge* itd., s tem jih hoče opomniti, da naj eden za družega, vsak za vse, in vsi za vsacega molijo; ker so vsi Božji otroci, in se morajo vsi kakor bratje in sestre med seboj ljubiti. Jezus jim je nekikrat prav očitno povedal, da, če imajo v svojem sreju kaj zoper bližnjega, naj nikar moliti ne začenjajo, ker gotovo ne bojo uslišani. — Torej, pravi sv. pismo, *da so prosili za svetega Duha z enim srcem*, vsi z združeno edinostjo in eden za družega. Tako, ljubi poslušalci, moramo tudi mi v ljubezni in edinosti, kakor otroci enega Očeta, ki se med seboj srčno ljubijo, ne le sebi ampak vsem, nebeškega Očeta prositi vsega, kar je dobrega, posebno pa pomoči sv. Duha. — Kdor s sovražnim srcem prosi, kdor zoper svojega bližnjega piko v sreju nosi in mu poprej ne odpusti, tisti naj molitev pusti, ker bi tako zastonj molil. Sveti Duh je Bog ljubezni, edinosti in miru; zato je nad aposteljne prišel v podobi ognjenih jezikov; ogenj pomeni ljubezen do Boga in bližnjega. Kjer je sveti Duh, tam je ljubezen; in kjer je ljubezen do Boga, tam mora tudi ljubezen do bližnjega biti; kjer te ljubezni ni, tam ni sv. Duha.

2. Aposteljni so s čistim srcem prosili. Pri zadnji večerji jim je Jezus rekel: *Čisti ste, toda ne vsi*. Takrat je bil še Judež, izdajalec med njimi, — sedaj pa je bil že mrtev, in vsi drugi so bili čisti. Sveti Duh je prijatelj čistih duš; tje gré, kjer je čisto srcé;

pri aposteljnih je najdel čisto srce in zato je vanj šel. Ko je po strašnem potopu, s katerim je Bog svet pokončal, Noe videl, da vode upadajo, spusti, preden sam iz barke stopi, goloba iz nje, da bi zvedel, ali je že kaj živeža za živali na zemlji. Golob hitro izleti, pa ker je bila zemlja še vsa z blatom in drugo nesnago pokrita, se ni imel s svojo čisto nožico nikamor vsesti in precej spet v barko prileti. Sveti Duh, kateri se je pri Jezusovem krstu v podobi goloba prikazal, je Duh čistosti, in zato, kakor modri govori, *ne gre v srce, ki je z blatom greha omadeževano*. — Ako tedaj, ljubi moji, prosite za svetega Duha, morate poprej svoje srce očistiti, — morate poprej napuh, nečistost, nevoščljivost, pijančnost, jezo iz svojega srea, kakor nesnago ali smeti iz hiše, pomesti in potrebiti, sicer ne more v vaše srce priti in v njem prebivati, ker sveti Duh je čisti Duh in vso nečednost in nečistost sovraži.

3. Aposteljni so molili s stanovitnostjo in niso nehali, dokler sveti Duh ni nad nje prišel. Po Jezusovem vnebohodu so bili deset dni v molitvi zbrani. — Učimo se iz tega, večkrat za svetega Duha prositi. Saj smo vsak dan, vsako minuto njegove pomoči potrebni, torej tudi vsak dan, posebno pa, kadar smo v sili in nadlogi, kadar je naša vest nepokojna, naša pamet zmotena in naše srce prepobito, molimo; — molimo posebno, kadar smo v kaki skušnjavi, v nevarnosti, v priložnosti, kak greh storiti.

Čudimo se večkrat, da so tudi med ljudmi nizkega stanu, ki še brati ne znajo, ki malokdaj kaj lepega slišijo, ki imajo zmiraj obe roki polni dela, dostikrat nekatere tako pobožne duše, da tako dobro, kakor kateri prav učeni, vedó, kaj je pravo in zveličavno, in kaj ni pravo, in da so ob vseh svojih bridkosti in stiskah tako potrpežljivi in vsi v voljo božjo vdani. Čudimo se, da si nekateri ljudje v sredi ognja skušnjav, v najhujši nevarnosti greha, katere se pa ogniti ne morejo, vendar svoje srce ohranijo čisto in neomadeževano. Toda ne čudili bi se, ko bi premislili, da so to le take duše, katere s svojo prosto sicer, vendar pa stanovitno molitvijo Boga za njegovo milost prosijo. Sveti Duh sam je učenik, tolažnik in varuh teh duš.

4. Aposteljni so tudi goreče molili in v resnici. Goreče pa in s pravo resnico tisti moli, kateri tudi od svoje strani toliko stori, kolikor je v njegovi moči. Božje milosti ne bomo prejeli, če drugega ne storimo, kakor da za njo prosimo. Tudi za njo prizadjeti se in z njo vred delati moramo; to je poglobljena reč, in ta se vendar pri dosti ljudeh pogreša. Veliko jih misli, da bo sveti Duh vse sam — brez njih storil; pa to je zmota. Človek mora tudi svoje storiti. —

Prosiš, da bi sveti Duh s žarki svoje milosti tvojo pamet razsvetlil, da bi grdoto svojih grehov spoznal, jih obžaloval in zapustil. To je prav, pa stori tudi ti svoje; poslušaj pridigo, krščanski nauk, božjo besedo; s tem boš greh spoznal in zvedel, kako se ti ga je varovati in kako izbežiti. — Ves žalosten si in pobit, v tej ali tej dušni potrebi si sam ne veš ne svetovati, ne pomagati, — prosiš Boga za pomoč svetega Duha, in prav storiš, — stori le tudi svoje, poišči tistega, katerega ti je Bog dal za svetovalca, tolažnika in učenika, — in ta je pred drugimi tvoj duhovni pastir. — Slab si in k dobremu nezmožen, — mlačen v molitvi, nagnenje te vabi, kliče, vleče v greh, zato prosiš svetega Duha pomoči, in prav storiš, stori le tudi od svoje strani, kar je moč, prejemaj večkrat z vredno pripravo zakramenta svete pokore in svetega rešnjega Telesa, ki je tečna hrana naše duše, in ji daje moč in srčnost, hudega varovati se, dobro pa storiti. — Kristijan, ki za milost svetega Duha prosiš, stori tudi ti svoje, delaj z njo vred; sicer ne smeš reči, da bi ti bila z molitvijo resnica.

Tisti pa, ki svetega Duha na pomoč kličejo, da bi jih v nevarnosti branil, ki pa sami radovoljno in brez potrebe v nevarnost grejo, ki tako rekoč hočejo, da bi se roka, čeravno jo nalašč v ogenj molé, ne osmodila, njih obleka, čeravno jo v vodo pomakajo, ne zmočila; tisti, ki prosijo, *ne vpelji nas v skušnjava*, pa hočejo vse videti in slišati, v vsaki še tako nevarni družčini biti, — tisti naj nikdar ne mislijo, da je njih molitev prava molitev; taki ne molijo Boga, temuč ga skušajo, ne kličejo za milost sv. Duha, ampak grešé v svetega Duha in se iz Boga in njegove milosti norea delajo. Kdor se noče opéti, ne sme v ogenj seči; kdor se noče zmóčiti, ne sme v vodo skočiti; — kdor pa nevedoma v ogenj ali v vodo pride, naj si sam ven pomaga in Boga pomoči prosi.

Jezus Kristus je svojim apostelnom svetega Duha obljubil in današnji dan jim ga je poslal; današnji dan jih je s svojimi darmi napolnil sveti Duh in vse druge može storil. Za svetega Duha so pa aposteljni tudi prosili.

Ljubi kristijani! tudi mi potrebujemo svetega Duha, kakor aposteljni; brez božje milosti ne moremo nič dobrega storiti, vse pa moremo z božjo pomočjo podprti. Prosimo tedaj tudi mi danes, kakor so aposteljni, za svetega Duha, prosimo pa z zedinjenim srcem, eden za drugega in eden z drugim, kakor Božji otroci, kakor bratje in sestre. Prosimo zanj z mirnim, spravnim in čistim srcem, in kdor nima čistega, od greha prostega srca, naj za svetega Duha prosi vsaj

s trdnim sklepom, poboljšati se in pri prvi priložnosti greha se spovedati. Prosimo in molimo zdaj precej rekoč: *Oče naš, kateri si v nebesih*, mi tvoji otroci prosimo za svetega Duha, pošlji ga vsem, našim prijateljem in sovražnikom, — pa sedaj nikogar ne sovražimo, ampak ljubimo vse, kakor ti vse ljubiš. — Ljubi Zveličar naš! ko si s sveta šel k svojemu Očetu, si nam namesto sebe učenika in tolažnika obljubil; danes se te obljube spomnimo, ker potrebujemo učenika mi neverni, mi nevedni, pošlji nam učenika; potrebujemo tolažnika mi slabotni, mi zapuščeni, pošlji nam tolažnika! — Sveti Duh! pridi nad nas! napolni srca svojih vernih, razsvetluj nas, da dobro spoznamo in ljubimo, potrjuj nas, da to, kar dobrega in svetega spoznamo, tudi dopolnimo in tako večno zveličanje zaslužimo! Amen.

Jož. Rozman, dekan (1839).

Binkoštni ponedeljek.

Duh moči in ljubeznjive edinosti.

Ko je Peter še govoril . . . , se je spustil sv. Duh nad vse, kateri so besedo poslušali. Ap. dj. 10, 44.

Binkoštni častiti prazniki, krščanski poslušalci! nas spominjajo prigodbe, na katero mora slehrni kristijan z veselim in ginenim srcem misliti. Te dni namreč se je naša sveta mati, katoliška cerkev prav za prav rodila. Sedaj je bila Mojzesova postava, katera je bila kdaj Izraelcem v puščavi s toliko častitljivostjo dana, še z veliko častitljivejšo in imenitnejšo postavo Jezusovo nadomeščena. Te dni se je sv. Duh razlil nad aposteljne in verne, jim v srca zapisal postavo ljubezni in jih prerodil v svoja živa prebivališča. Te dni so aposteljni, napolnjeni s sv. Duhom, z lučjo sv. evangelija začeli razsvetljevati tème nejeverstva in pregrešnih zmot.

Ravno ta sv. Duh pa, kateri je te dni prišel nad aposteljne in nad tiste, kateri so Petrovo besedo poslušali, je tudi naši sv. cerkvi in po njej še nam dodeljen. Zato moramo tudi mi v novem duhu, v duhu krščanstva in sv. evangelija oblečeni biti. Kakošen pa je ta duh krščanstva in sv. evangelija? Na to nam odgovarja apostelj, ko piše Timoteju: *Vedi, da nam Bog ni dal duha strahu, ampak duha moči in ljubezni*. Če pa danes novorojeno cerkev pogledamo, v čem se nad njo pravi duh Kristusovega evangelija spoznava? Poglejte,

ravno v njeni nezmagljivi moči in v njeni ljubeznjivi edinosti vseh vernih med seboj. Zakaj, ko so bili napolnjeni s sv. Duhom, pravi o njih apostoljsko dejanje: *Govorili so s stanovitnostjo*. Vidite duha moči! Potem zopet beremo, da so *bili vsi enega srca in enih misel*; pogledjte duha ljubeznjive edinosti! O tem duhu pravega krščanstva, o duhu moči in o duhu ljubeznjive edinosti vam hočem torej še jaz v počestčenje današnjega svetega praznika in v vaš poduk nadalje govoriti. — Pridi, sv. Duh, in napolni vernih srca z ognjem svoje moči, unemi jih s plamenom svoje ljubezni!

I. Mi vsi, kolikor nas je kristijanov, smo po sv. krstu v duhovno vojsko vsprejeti. Izpostavljeni smo na svet, kakor na bojišče, kjer se imamo z mnogimi sovražniki vojskovati. Vse naše življenje od prvih zavednih let do smrtne ure obstaja v vednem borenju. Lastna slabost pa vsakega posebej uči, kolike moči mu je treba, da stanoviten in srčen ostane v nadlogah, ki ga strašijo, v zapeljivostih, ki ga vabijo, in v viharjih, ki se vanj zaletavajo. To moč dobiva le v duhu sv. evangelija. Sv. evangelij mu pravi, da naj prilizovanje sveta, njegovo veselje in bogastvo po pameti zaničuje. Mi namreč po besedah sv. Pavla nismo prejeli duha tega sveta; ampak prejeli smo duha iz Boga, duha, ki nam obeta zgolj večne dobrote, zaklade, katerih rija in molji ne uničijo, do katerih se tatje ne približajo in jih ne ukradejo, življenje, ki je brez konca, ter neminljivo, večno zveličanje. Kdor je s tem duhom napolnjen, li more dobrote tega sveta visoko ceniti? Ali ima mar svet tem dobrotam kaj boljšega nasproti postaviti? Morebiti ima slajše veselje? Oh, katero veselje, ljubi moji, je na tem svetu tako čisto, da bi nam ga nobena žalost ne kalila? Kdo ne ve, da se nam je že vsem večkrat od žalosti, kakor od veselja solzilo oko? — Morebiti ima svet večjo čast? Se nam pa mar ne godi vsem tako, kakor Kristus, da nam danes „slavoklici“ doné, čez malo poznejše pa kričé: „Križaj ga, križaj ga!“ Ali je morebiti posvetno bogastvo imenitniše in stalniše od nebeškega? Kdo še ni skusil, kako je ta časna sreča opotočna, kako vse le od danes do jutri trpi, in se nam je naposled od vsega treba za vselej ločiti? Tako vsa podoba tega sveta preide, vsa ta senca zgine, in karkoli svet čisla, vse je goljufno in brez obstanka. Zato tisti, kateri je z duhom od Boga napolnjen, na take minljivosti svojega srca ne navezuje in mu za hvalo tega sveta ni mar. Velikoveč pa so mu čast, veselje in bogastvo le pripomočki, po katerih mu Duh božji še v obilnejši meri doteka.

To pa, ljubi moji! ni še dosti. Zakaj kdor sveta ne ljubi, tega svet sovraži, in kdor njegovo prilizovanje zaničuje, pade pri njem v zamero. Torej je treba moči, da se vsem nespametnostim in norčijam njegovim s silo upre. Saj vidimo, koliko grehov se zgodi zgoli iz dopadljivosti do sveta, iz boječnosti in iz strahu. Kolikokrat slišimo na svoja ušesa: Saj moram še jaz tako storiti, saj moram še jaz za družimi vleči, da se povsod ne zamerim. To je že apostelj prevedel, in zato je verne svaril: *Drago ste bili odkupljeni, nikarte postati sušnji ljudi.* Da, kristijana dolžnost je, da se še na vikšo stopinjo krščanske srčnosti povzdigne in se ne boji ne sile, ne jeze, ne žuganja, ne preganjanja sveta. S sv. Pavlom mora reči: *Kdo nas bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? — Vse premagamo z avoljo njega, kateri nas je ljubil. Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visočina, ne globočina, ne druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.* (Rim. 8.) Taka moč prebiva v kristijanu, kateri je z duhom tistega napolnjen, ki je rekel: *Ne bojte se; jaz sem svet premagal in tudi vi ga bote.* Popačeni svet naj se torej od jeze peni in z ognjem in mečem žuga, križe nareja ali železje kuje, njegova moč ostane nezmagljiva, kakor trda skala v sredi morja, ob katero zastonj pluskajo razpenjeni valovi. Enak je velikanski gori, katere podnožje je v dežju in blisku, njen vrh pa v solnčni svetlobi.

Poglejte! ta neboječi, vsezmagovalni duh je bil, ki je sveto cerkev od dne njenega rojstva skozi vse čase vladal, in jo vlada še sedaj pod srčnim poglavarjem našim, papežem Leonom XIII. Kraljestva, ki so se zoper njo rotila, so zginila; sovražniki, ki so kakor klavno živino morili njene otroke, so šli s tega sveta; le ona še vedno trdno stoji in si v vseh bojih le še večjo moč, novo krepkost in trdnost dobiva.

Da je pravi duh krščanstva v resnici duh moči, se lahko tudi nad aposteljni prepričamo. Jezus jim pri zadnji večerji prerokuje, da se bodo vsi nad njim pohujšali, in kadar bo pastir udarjen, da se bodo razkropile njegove ovce. Jezus na vrtu je vjet, in res učenci vsi prestrašeni zbežé. Peter, ki se je rotil, da hoče ž njim v smrt iti, ga trikrat zataji. Da, ozrimo se deset dni nazaj, ko Jezusa pred njegovim vnebohodom na Oljsko goro spremljevaje izprašujejo, če bo morebiti sedaj svoje pozemeljsko kraljestvo ustanovil. In ko Jezus v nebesa odide, zopet se vsi boječi v Jeruzalemu v neko hišo zapró.

Ko pa binkoštni praznik svetega Duha prejmejo, kaj vidimo nad njimi? Poglejte Petra, kako brez vsega strahu oznanuje zbranim narodom Kristusa križanega. Nobeden več ne poprašuje po pozemeljskem kraljestvu. Zapusté stariše, brate, sestre, svoje hiše in vse svoje premoženje, ter umejo besede Kristusove: *Ako hočeš popolnoma biti, prodaj svoje premoženje, daj ubogajme in hodi za mano.* Z apostolsko palico v rokah se razkropé križem svet in nihče več ne skrbi, kdo bo v njegovem kraljestvu na zemlji na desni, ali levi njegovi sedel, ter večjo čast in slavo vžival. Vsi si v čast štejejo, da so v shodnicah zavoljo Jezusovega imena tepeni; križi, meči in prestrašne muke so njih veselje, njih zaželenje, da bi razvezani in s Kristusom bili. Tako se je spolnilo prerokovanje psalmista, ki pravi: *Poslal boš svojega duha, in bodo prestvarjeni, in prenovil boš obličje zemlje.*

II. Duh pravega krščanstva je 2. duh ljubezni in edinosti, a) Sv. evangelist Lukež nam v apostolskem dejanju pripoveduje, da so prvi kristijani vse svoje premoženje poprodali in denarje položili k nogam apostelnov, da so bili iz tega tudi ubogi preskrbljeni, in so ljubezen do bližnjega s tem prav v dejanju spolnovali, ker je bilo premoženje enega premoženje vseh, kakor premoženje vseh premoženje vsakega posameznega. Dasiravno nam krščanstvo tega ne veleva, vendar bi v delih ljubezni in usmiljenja prve kristijane lahko vsaj nekoliko posnemali. Toda ravno pomanjkanje ljubezni je velika rana sedanjih kristijanov, je rak, ki se je pregloboko zajedel v njih srca. Kdo pač občuti, kako sladko je v nesreči za rešilnega in tolažilnega angelja biti? Kdo izmed nas po besedah apostelnovih s slabimi oslabi, z bolniki bolan postane, ali se z veselimi veseli? Kdo z nesrečnimi zdihuje, ali z ubozimi trpi? Komu srce krvavi, ko krog sebe vidi toliko rev, stisk, joka in obupanja? Kdo posluša vpitje zapuščenih sirot in se jih usmili? Kdo se spominja, da mu bo še kozarec mrzle vode sodnji dan povrnen, toliko bolj še-le večje do brote poplačane? Kdo se spominja besed sv. pisma, da miloščina pokriva obilno število grehov? O srečni časi prvega krščanstva, zakaj in kam ste vendar zgинili! Kako hrepeneče vas pač vsak v revah zdihujoč nazaj poželi! Kako zelo nas celó nejeverniki v tem osramoté!

Tako se o nekem rimskem cesarju bere, da je, ker je dan minil in ni nobenemu nič dobrega storil, to zvečer svojim prijateljem z žalostnim srcem in s solznimi očmi tožil, rekoč: „Prijatelji! današnji dan je zame zgubljen.“ In cesar Julijan, odpadnik s priimkom, je nejevernikom rekel: „Sram nas bodi, da mi toliko potrebnih ljudi brez pomoči puščamo, ko vendar nobenega Juda beračiti ne vidimo,

in brezbožni Galilejci (tako je kristijane imenoval) zraven svojih ubozih tudi naše redé.“

b) Da pa Duh ljubezni v naših srcih tako malo dije, je krivo, ker nam manjka duha edinosti, kakoršnega zgled imamo v začetku sv. cerkve nad prvimi kristijani. *Vsi*, pravi sv. pismo, *so bili enega srca in enih misel*. Ravno tako bi imelo med kristijani današnjih časov biti; zakaj ravno ta duh edinosti je tudi v naša srca zlit, in je v nas prišel že pri sv. krstu in nam je dan ali v nas pomnožen, kolikrat katerega sv. zakramentov vredno prejmemo. Toda to edinost razdvojujete zlasti dve pregrehi, ki ste prava kuga krščanstva. Te ste: Nevoščljivost in neusmiljenje; nevoščljivost, ki se nesreč bližnjega veselí in jo sreča bližnjega v srce zbada in žali; neusmiljenje, ki je ob nadlogah bližnjega neobčutljivo; nevoščljivost, ki srečo bližnjega spodkopava, neusmiljenje, ki svojo pomoč drugim odrekuje. Ta duh pač ni prišel nad aposteljne, ta duh tudi nam ni bil v zakramentih dan. Ta duh je od pekla, in naravnost pravi sv. Avguštin: *Nevoščljivost je hudičeva pregreha, po kateri*, pravi modri, (2, 24.) *je smrt na svet prišla*. Tega duha med prvimi kristijani ni bilo, ampak, kakor duh moči, tako jih je duh ljubezni in edinosti vse vladal, in ta je delal, da je bilo skoraj ravno toliko svetnikov, kolikor je bilo kristijanov.

Ta duh naj vlada tudi nas, če hočemo kdaj za otroke Božje spoznani in med zveličane prišteti biti. Ker nam pa ta ogenj tolikanj ugasuje, hočemo v zadnje še tleče iskrice pihati, dokler se nam v goreč plamen ne uname in nas k ljubezni in edinosti, k srčnosti in stanovitnosti napeljuje, da ne bo le naše ime, ampak da bodo naša dela spričevanje dajala, da smo zares kristijani. Za tega duha moči in ljubeznjive edinosti prosimo danes in slehrni dan sv. Duha z molitvijo sv. cerkve, rekoč: *O Bog, ki si srca vernih po razsvetljenju sv. Duha učil, daj nam v ravno tem Duhu po pravem hrepeneti, in njegove tolažbe se vselej veseliti*. Amen.

Mat. Torkar.

Pogled na slovstvo.

Święty Jan Kanty, patron królestwa polskiego. Przez Ks. Hil. Koszut-
skiego. Bytom-Rozbark. Czionkam i nakładem wydawnictwa »Katolika«. 1889.
8°. Str. 280. — Patron poljskega kraljestva, sveti Janez Kantski, je tudi
nam Slovencem dobro znan. God njegov praznujemo dné 20. oktobra in

duhovniki imamo v »Proprium«-u prav lep životopis v II. nokturnu. Vzglede njegove odkritosrčnosti proti roparjem, katerim je hotel zadnji svoj denar dati, navaja se prav pogostoma. Bil je prav tako odličen po svoji učenosti, kakor po svoji radodarnosti. Učenost svojo je kazal kot profesor na krakovskem vseučilišču. Bil je izvrsten bogoslovec, kakor tudi modroslovec. Njegov rojstni kraj so Kenty — malo mesto v Galiciji v okraju vadoviškem ob reki »Sola«. Od tega kraja ima priimek kentski, ali kakor so ga takrat pisali kantski (Kanthy); zato se imenuje še vedno tako. Rodil se je l. 1397.

Životopis tega zanimivega svetnika nam podaja navedena knjiga. Životopis je zelo obširen in menim da tudi popoln. Živo se nam stavi pred oči posebno njegovo učenje (akademik krakowski), kako je bil povišan v doktorja filozofije, kako je bil pozneje profesor teologije, kako je potoval na sveta mesta (enkrat je potoval v sveto deželo, štirikrat v Rim), kako je bil dekan filozofične fakultete, kako je molil v kapeli vseučiliščni, kako so dohajali ubogi k njemu, kako je delal čudeže in kako je umrl (24. decembra l. 1473). V več kot polovici dela popisuje pisatelj dalje čudeže ob svetnikovem grobu, prenašanje njegovih ostan- kov, kako so ga začeli častiti kot svetnika, preiskovanje njegovega življenja in čudežev, kanonizacijo njegovo ter slovesnost njegove kanonizacije v Kentih in v Krakovu.

Res lepa slika, katere more biti vesel zlasti Slovan, gledajoč prvaka svetnikov iz one dobe svetnikov na Poljskem (więk świętych w Polsce). Gotovo hi se Slovencem še bolj priljubil, ako bi ga bolj poznali. Zato priporočam prav tople milim Slovencem, posebej duhovskim bratom, ki znajo poljsko, da bi segli po tej knjigi.

2. *Skice cywilizacyi Afryki południowej* skršlil X. Marcin Czerminski T. J. W Krakowie, 1890. 8°. Str. 208. Cena 1 gld., v krasni opravi 1 gld. 50 kr.

3. *Geschichte der Kindheit Jesu*. Nach den vier Evangelien dargestellt von Dr. Jos. Grimm, b. geistl. Rath u. k. o. ö. Professor der Theologie an der Univ. Würzburg. Zweite verbesserte Auflage. 1890. Regensburg, New-York und Cincinnati. Druck u. Verlag von Friedrich Pustet. 8°. Str. 431. Cena 2 gld. 40 kr.

— Slavno znani pisatelj opisuje veliko delo »Das Leben Jesu« ter je dovršil že štiri zvezke. Prvi zvezek je izšel l. 1876. Hitro si je pridobilo to delo občno priznanje, bodisi zaradi temeljitosti, bodisi zaradi dobrega cerkvenega in pobožnega duha, ki se razodeva v njem. Ker je prvi zvezek že pošel, izdal ga je založnik v drugi, ne dosti premenjeni izdaji. Obseg knjige ni povečan, le nekaj malih stvari je popravljenih.

Ako pomislimo, kako važno je, da temeljito poznamo življenje Gospodovo: kako važno za krščanski nauk, važno za premišljevanje in posnemanje, važno zaradi nasprotnikov, ki tako napačno zavijajo in pačijo sv. evangelij: moramo radi vsaj po eni knjigi poseči, ki nam popisuje v pravem in cerkvenem duhu življenje Izveličarjevo. Izmed katolicanov je n. pr. Sepp spisal veliko delo: »Das Leben Christi« v sedmih zvezkih, a, kolikor vem, ni se to delo močno razširilo in si ni pridobilo splošne veljave. Zdi se, da bode Grimmovo delo doživelo boljše osodo zaradi večjih prednostij. Začenjajoč novo poglavje navaja pisatelj najprej besede svetega pisma in potem razklada, popisuje in dokazuje iz mnogih virov svojo razlago. Pisava je lahka in prijetna, res za um in srce. Ta zvezek nam kaže še dvanajstletnega Jezusa v tempeljnu

ter razlaga ob koncu (v ekskurzu) ime Marije. Zunanja oblika je lična, tisek razločen.

4. **Der Apostel von Ohio.** Ein Lebensbild des hochw. Dominik Eduard Fenwick, aus dem Dominikanerorden, ersten Bischofs von Cincinnati, Ohio. Mit Schilderungen aus seiner Zeit und Lebensskizzen seiner hervorragendsten Mitarbeiter. Von P. Bonaventura Hammer, Priester der Franziskanerprovinz Cincinnati. Mit dem Bildniss Fenwicks. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1890. Str. 168. Cena 96 kr. — Najlože in najkrajše se izrazim o tej knjigi, ako rečem, da je v mnogih ozirih podobna našej knjigi »Friderik Baraga«. In ne samo to: naš slavni Baraga ima v tej (nemški) knjigi posebno častno mesto in pripoveduje se mnogo o njem, in sicer od onega časa, ko je prišel v Ameriko 31. decembra l. 1830 in se predstavil Fenwicku dné 18. januarja do tedaj, ko je bil postavljen za škofa škofije »Marquette in Sault St. Marie.« Kdor je bral našo slovensko knjigo, zdí se mu ta nemška deloma že znana. Pisana je goreče, navdušeno, prav mnogo je povzetea iz pisem škofa Fenwicka samega.

5. **Benjamin Herder.** Fünzig Jahre eines geistigen Befreiungskampfes. Von P. Albert Maria Weiss. O. Pr. Mit dem Bildnisse B. Herders. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung. 1889. Vel. 8°. Str. 157. Cena 90 nov. — Herderjeva založna tiskarna in knjigarna je danedan skoro svetovno znana. Do te veljave jo je povzdignil tu navedeni Benjamin Herder, roj. 1818, umrl 10. novembra 1888. Njegovo življenje je bilo vzgledno krščansko, bil je katoličan z umom in srcem. Pridobil si je za katoliško vednostno slovstvo veliko zaslug. On ni bil samo tesnoprsen Nемец, ampak oziral se je na vse strani katoliškega znanja in delovanja. Izdal je pred par leti rusko knjigo in lani je tudi mala slovenska iz založbe njegovega sina izšla. Trudil se je neprenehoma, da bi povzdignil katoliško znanstvo in katoliško slovstvo do veljave. Res so zaostajali nemški katoličani v mnogih ozirih za protestanti. Herder je katoliško slovstvo nekako osvobodil, — od todí oni dodatek v naslovu — in ga okreplil, da se sedaj more meriti s protestantovskim in ga v mnogih ozirih presega. Njegova založba je vsestranska: bogoslovska, narodopisna, zgodovinska, pesniška, splošno literarna itd. — Dobil je pa pokojnik tudi pravega životopisca: P. Weissa, dominikanca, ki je pokojnika dobro poznal in mu s tem postavil lep spomenik. — Po načelu: čast bodi zaslugi! spominjali smo se radi ob tej priki moža poštenjaka. Bog nam daj mnogo takih lajkov!

Dr. Fr. L.

Weltgeschichte von Dr. J. Weiss. Dritte verbesserte Auflage. Te slavne zgodovinske knjige je izšlo že 8 snopičev, s katerimi je dokončan prvi zvezek. Na 688 straneh temeljito obravnava učeni zgodovinar »die Geschichte des Orients« (die Sinesen, Aegypter, Babel und Assur, die Phöniker, die Nordasier) naslanjaje se na najnovejša raziskavanja. V prijetnem jeziku opisava kulturno stanje teh narodov ter podaja obilico prezanimivih dat o veri, pisavi, slovstvu, državljanski vstavi itd. Temu zvezku je pridejano obširno kazalo in 88 strani »vvida«. — Na novo prav močno priporočamo to monumentalno delo vsem olkancem; zlasti bi bil to prekorišten dar dijakom višjih šol. Ker polagoma izhaja, nakup ne bođe tako občutljiv. (145 snopičev à 50 kr.)